

การศึกษบทประพันธ์สำหรับทรมเปิดที่สำคัญ

โดย

นายเลิศเกียรติ จงจิรจิต

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศึกษาและพัฒน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การศึกษบทประพันธ์สำหรับทรมเปิดที่สำคัญ

โดย

นายเลิศเกียรติ จงจิรจิต

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศึกษาและพัฒน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

The Study of Important Trumpet Repertoire

By
Lertkiat Chongjirajitra

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
MASTER OF MUSIC
Program of Music Research and Development
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การศึกษาบทประพันธ์สำหรับทรมเปิดที่สำคัญ” เสนอโดย นายเลิศเกียรติ จงจิรจิต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

อาจารย์ดร. ยศ วณีสอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ดร. พรพรรณ บรรเทงหงษ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ดร. ภาณุสิทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ดร. ยศ วณีสอน)

...../...../.....

52701312: สาขาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรี

คำสำคัญ : การศึกษาระดับปริญญาตรีสำหรับผู้ที่สำเร็จ

เลิศเกียรติ จงจิรจิต : การศึกษาระดับปริญญาตรีสำหรับผู้ที่สำเร็จ. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า

อิสระ : อาจารย์ ดร. ยศ วณีสอน. 54 หน้า.

การแสดงเดี่ยวทรมเปิดในครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรีสำหรับผู้ที่สำเร็จตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงคลาสสิกที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับทรมเปิดจากยุคสมัยที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นบทเพลงมาตรฐานที่ใช้ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก ผู้แสดงได้ศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทั้งด้านการวิเคราะห์บทเพลง การวางแผนการฝึกซ้อมและการพัฒนาความสามารถด้านเทคนิคการบรรเลงจนสามารถนำออกแสดงในรูปแบบการแสดงเดี่ยวได้ซึ่งผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงที่ใช้ในการแสดงครั้งนี้จำนวน 7 บทเพลง ได้แก่

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli
2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann
3. Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel
4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix
5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu
6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin
7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke

ใช้เวลาในการแสดงประมาณ 75 นาที

สาขาวิชาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

52701312: MAJOR: MUSIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

KEY WORD: THE STUDY OF IMPORTANT TRUMPET REPERTOIRE

LERTKIAT CHONGJIRAJITRA: A TRUMPET RECITAL BY LERTKIAT

CHONGJIRAJITRA. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: YOS VANEESORN, D.M.A., 54 pp.

This trumpet recital aims for the development of trumpet performance ability. The performer chooses the classical music pieces composed for trumpet from different periods. These pieces were included in the standard repertoire, and were used in graduate studies worldwide. They contain various musical forms, and techniques. The performer has studied history of composers, form analysis, practice planning and the development of performance ability. Seven pieces were selected for this recital.

Programme:

1. Giuseppe Torelli: Concerto in D
2. Robert Schumann: Widmung
3. Johann Nepomuk Hummel: Concerto in E (2nd and 3rd mvt)
4. Jean René Désiré Françaix: Sonatine
5. George Enescu: Legende
6. George Gershwin: Three Preludes
7. Alexander Goedicke: Concert Etude

Program of Music Research and Development Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2011

Student's signature.....

Independent Study Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร. ยศ วณีสอน ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัย รวมทั้งอาจารย์ ดร. พรพรรณ บรรเทิงहरษา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และอาจารย์ ดร. ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. พรพรรณ บรรเทิงहरษา ที่บรรเลงเปียโนประกอบในวันแสดง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาสังคมศึกษาและพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำและประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณเจ้าของบทเพลงที่ช่วยให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ขอขอบคุณจอน ดานเต้ จาคอบบัส ชงและคริสโตเฟอร์ มอยส์ที่ให้คำแนะนำในด้านการเล่นทรีมเป็ตและด้านวิชาการตลอดมา

ขอขอบพระคุณบริษัทสยามดนตรียามาฮ่า จำกัด ที่ได้ให้ความสนับสนุนด้านเครื่องดนตรีและสถานที่ในการแสดง

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ธนาทร เจียรกุล อดีตคณบดีและอาจารย์ดำรง บรรณวิริยะกิจ คณบดี คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้ให้คำแนะนำมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ วิโรจน์ ศรีสุนันท์รัตน์และอาจารย์นาวิ หงสกุล ที่คอยช่วยเหลือ ให้การสนับสนุนและให้คำปรึกษา ร่วมทุกข์ร่วมสุขมาตั้งแต่ต้นจนจบการศึกษา

ขอบคุณัญญา เหมธรรณนท์ สำหรับความช่วยเหลือในการพิสูจน์อักษรและการให้คำปรึกษาเรื่องการจัดรูปเล่มการค้นคว้าอิสระฉบับนี้

คุณค่าหรือประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอน้อมบูชาแด่พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ที่อบรมสั่งสอน แนะนำ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจอย่างดียิ่งเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์ของการแสดง.....	2
ขอบเขตของการแสดง.....	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 อรรถาธิบายบทเพลงวิทยานิพนธ์.....	4
Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli.....	4
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	4
บทวิเคราะห์.....	5
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	8
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	8
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	9
Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann.....	9
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	9
บทวิเคราะห์.....	9
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	12
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	12
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	13
Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel.....	13
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	13
บทวิเคราะห์.....	14
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	17

บทที่	หน้า
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	18
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	21
Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix.....	21
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	21
บทวิเคราะห์.....	22
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	25
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	26
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	27
Legende ประพันธ์โดย George Enescu.....	28
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	28
บทวิเคราะห์.....	29
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	31
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	31
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	33
Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin.....	33
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	33
บทวิเคราะห์.....	34
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	36
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	36
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	37
Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke.....	38
ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง.....	38
บทวิเคราะห์.....	39
วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง.....	40
การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข.....	40
ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง.....	41
3 วิธีการแสดงเดี่ยวทรมเปิด.....	42
ข้อมูลการแสดง.....	42
วัตถุประสงค์ของการแสดง.....	42
วิธีการแสดงเดี่ยว.....	42
กระบวนการเตรียมตัวก่อนการแสดง.....	43

บทที่	หน้า
ตารางการวางแผนเสนอผลงาน.....	43
การแสดง.....	44
รายการและเวลาการแสดง.....	44
4 สหุจิบัตรการแสดงและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การแสดง.....	46
สหุจิบัตรการแสดง.....	46
โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การแสดง.....	47
5 บทสรุปและคำแนะนำ.....	48
บทสรุป.....	48
คำแนะนำ.....	48
บรรณานุกรม.....	50
ภาคผนวก.....	51
ภาคผนวก ก บันทึกการแสดงเตี๋ยวทรมัเปต โดย เลิศเกี๋ยรติ จงจิริจิต.....	52
ประวัติผู้วิจัย.....	54

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ผู้แสดงเริ่มศึกษาการบรรเลงทรมเปิดตั้งแต่เป็นนักเรียนในระดับประถมศึกษา เคยบรรเลงในวงโยธวาทิตของโรงเรียน และได้ศึกษาอย่างจริงจังในระดับปริญญาตรี จากการศึกษาที่ผ่านมาผู้แสดง ค้นพบว่า ยังมีบทเพลงสำหรับทรมเปิดอีกเป็นจำนวนมากที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ดนตรีคลาสสิกและมีชื่อเสียงได้รับความนิยมในการบรรเลง แต่ผู้แสดงยังไม่สามารถนำมาบรรเลงได้ เนื่องจากบทเพลงเหล่านั้นต้องใช้เทคนิคการบรรเลงสูง และมีรูปแบบการประพันธ์ที่เข้าใจยากจนเกินความสามารถของผู้แสดง บทเพลงบางบทเมื่อนำมาลองบรรเลง ผู้แสดงไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นบรรเลงอย่างไรแม้มีตัวอย่างจากแผ่นบันทึกเสียงของศิลปินระดับโลกก็ตาม

หลังจากจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ผู้แสดงยังคงศึกษาและพัฒนาทักษะการบรรเลงทรมเปิดอยู่เสมอ จึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาบทเพลงที่เคยคิดว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะนำมาบรรเลง โดยคิดว่าหากได้ศึกษาบทเพลงเหล่านั้นอย่างละเอียดและวางแผนการฝึกซ้อมที่ดีแล้วก็จะสามารถบรรเลงได้เป็นอย่างดี

การแสดงครั้งนี้ผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงคลาสสิกที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับทรมเปิดจากยุคสมัยที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นบทเพลงมาตรฐานที่ใช้ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั่วโลก ผู้แสดงได้ศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้ทั้งด้านการวิเคราะห์บทเพลง การวางแผนการฝึกซ้อม และการพัฒนาความสามารถด้านเทคนิคการบรรเลงจนสามารถนำออกแสดงในรูปแบบการแสดงเดี่ยวได้

การแสดงเดี่ยวทรมเปิดเป็นการแสดงผลสัมฤทธิ์จากการศึกษาบทเพลงต่าง ๆ ดังที่ผู้แสดงได้กล่าวข้างต้น นอกจากนี้ ผู้แสดงยังได้ศึกษาและเปรียบเทียบจากศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลกที่เคยบรรเลงไว้ จากการศึกษาการบรรเลงของศิลปินดังกล่าว ผู้แสดงมีความคิดที่แตกต่างในการบรรเลง เกิดจากการตีความบทเพลงจากข้อมูลที่คุณแสดงได้ศึกษาและค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงเดี่ยวครั้งนี้ เพราะเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่ผู้แสดงได้ค้นพบ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังและผู้สนใจจะนำไปศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการแสดง

ผู้แสดงมีวัตถุประสงค์หลักในการแสดง ดังนี้

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการพัฒนาทักษะการบรรเลงทรมเปิด
2. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงมาตรฐานระดับบัณฑิตศึกษาสำหรับทรมเปิดทั้งด้านรูปแบบการประพันธ์และรูปแบบการบรรเลง
3. เพื่อวางแผนการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงทรมเปิดให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากลเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการแสดง
4. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการแสดงเดี่ยวทรมเปิด
5. เพื่อเผยแพร่ผลงานการแสดงการบรรเลงเดี่ยวให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาด้านดนตรีและผู้สนใจทั่วไป

3. ขอบเขตของการแสดง

ผู้แสดงได้กำหนดขอบเขตของบทเพลงที่ใช้ในการแสดงไว้จำนวน 7 บทเพลง ดังนี้

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli

แบ่งออกเป็น 3 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 จังหวะช้า แต่ไม่ช้ามาก (Adagio ma non tanto)

กระบวนที่ 2 จังหวะเร็ว (Allegro)

กระบวนที่ 3 จังหวะช้าปานกลาง (Andante)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 8 นาที

2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 4 นาที

3. Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel

แบ่งออกเป็น 2 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 จังหวะช้า แต่ไม่ช้ามาก (Adagio ma non tanto)

กระบวนที่ 2 จังหวะเร็ว (Allegro)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 11 นาที

หลังจากจบการบรรเลงบทเพลงที่ 3 พักการแสดง 15 นาที

4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix

แบ่งออกเป็น 3 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 อัตราความเร็วปานกลาง (Moderato)

กระบวนที่ 2 จังหวะแบบ สเกิร์ชโซ เร็ว มีชีวิตชีวา (Scherzo: Allegro vivace)

กระบวนที่ 3 โรแมนซ์ จังหวะช้า (Romance: Andantino)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 12 นาที

5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 8 นาที

6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin

แบ่งออกเป็น 3 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 อัตราความเร็วปานกลาง (Moderato)

กระบวนที่ 2 โรแมนซ์ จังหวะช้า (Romance: Andantino)

กระบวนที่ 3 จังหวะแบบ สเกิร์ชโซ เร็ว มีชีวิตชีวา (Scherzo: Allegro vivace)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 12 นาที

7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 5 นาที

ใช้เวลาในการแสดงรวมประมาณ 75 นาที

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้แสดงได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการแสดงนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. สามารถเข้าใจรายละเอียดของบทเพลงทั้งความแตกต่างของรูปแบบการประพันธ์และวิธีการบรรเลงหลังจากที่ได้ศึกษาและวิเคราะห์
2. สามารถพัฒนาทักษะการบรรเลงทรมเปิดได้ครอบคลุมทุกด้าน
3. สามารถเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่ศึกษาบทเพลงและวิธีการจากการแสดงในการพัฒนาทักษะในการบรรเลงทรมเปิด
4. สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาและการแสดงมารวบรวมเป็นรูปเล่มเพื่อเผยแพร่ต่อผู้ที่สนใจต่อไป

คำศัพท์ทางดนตรีที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้ศัพท์บัญญัติที่มาจาก “ดนตรีคลาสสิก ศัพท์สำคัญ” ของณัชชา พันธุ์เจริญ (2552) แทนศัพท์ดนตรีภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในบทวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ คำศัพท์บางคำที่ไม่ปรากฏความหมายในพจนานุกรมโดยเฉพาะศัพท์เทคนิคหรือคำศัพท์ทั่วไปที่ไม่ใช่คำศัพท์เฉพาะทางดนตรี โดยในกรณีนี้จะมีการอธิบายความและยกตัวอย่างประกอบโดยผู้แสดง

บทที่ 2

อรรถาธิบายบทเพลงวิทยานิพนธ์

เนื้อหาในบทนี้ผู้แสดงกล่าวถึงสิ่งที่ผู้แสดงได้ศึกษาและค้นคว้าทั้งการศึกษาประวัติศาสตร์ของบทเพลงและความสำคัญของบทเพลง การวิเคราะห์รูปแบบของการประพันธ์ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้แสดงเข้าใจบทเพลงและวิธีการบรรเลงมากขึ้น วัตถุประสงค์ของการบรรเลงบทเพลงที่จะบอกถึงประโยชน์ที่ผู้แสดงได้รับจากการบรรเลงในครั้งนี้ การวางแผนการฝึกซ้อมและการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกซ้อม และการเปรียบเทียบการบรรเลงจากศิลปินระดับโลกที่มีชื่อเสียง ซึ่งทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่จะนำไปพัฒนาทักษะในการบรรเลงบทเพลงอื่น ๆ ต่อไป เนื้อหาดังกล่าวแบ่งเป็นหัวข้อตามบทเพลงดังนี้

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli
2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann
3. Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel
4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix
5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu
6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin
7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli

1.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

จูเซปเป โทเรลลี (Giuseppe Torelli. 1658 - 1709) เกิดเมื่อวันที่ 22 เมษายน ปี ค.ศ. 1658 ณ เวโรนา ประเทศอิตาลี เป็นนักประพันธ์และนักไวโอลิน โทเรลลีเป็นนักประพันธ์ ผู้มีบทบาทในการพัฒนาบทเพลงประเภท คอนแชร์โตมากมายหลายรูปแบบ เช่น Concerto Concerto Grosso และ Solo Concerto โดยเฉพาะบทประพันธ์สำหรับเครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย อีกทั้งยังเป็นนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียงสำหรับเครื่องทรัมเป็ตในยุคบาโรกอีกด้วยปี ค.ศ. 1610 - 1685 โทเรลลีได้เข้าศึกษาที่เมืองเวโรนา ประเทศอิตาลี โดยเป็นลูกศิษย์ของนักไวโอลิน ชื่อเลโอนาร์โด บรูคโนลี และในปี ค.ศ. 1684 โทเรลลีได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกนักไวโอลินในวง Accademia Filarmonica ต่อมาในปี ค.ศ. 1698 โทเรลลี ได้เป็นอาจารย์สอนดนตรีในราชสำนักประสานเสียงของท่านดยุคแห่งบรันเดนบูร์ก - อันสบัค โทเรลลีเสียชีวิตเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ ปี ค.ศ. 1709 ด้วยวัยเพียง 51 ปี

1.2 บทวิเคราะห์

บทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นสำหรับทรัมเป็ตและวงเครื่องสาย มีทั้งหมดสามกระบวนโดยทรัมเป็ตจะบรรเลงเฉพาะกระบวนที่หนึ่งและกระบวนที่สาม ซึ่งอยู่ในบันไดเสียงเดียวกันคือดี เมเจอร์ และเนื่องจากทรัมเป็ตในสมัยบาโรก สามารถเล่นได้เพียงหนึ่งบันไดเสียงในหนึ่งเครื่อง แต่เนื่องจากกระบวนที่สองอยู่ในบันไดเสียงอื่น จึงไม่สามารถเล่นในกระบวนที่สองได้ เนื่องด้วยกระบวนที่สองอยู่ในบันไดเสียง บี ไมเนอร์

กระบวนที่หนึ่ง อยู่ในบันไดเสียง ดี เมเจอร์ และอยู่ในกุญแจประจำจังหวะแบบ 4/4 มีอัตราความเร็วแบบ Allegro หรือมีชีวิตชีวา และอยู่ในรูปสัณฐานลักษณะแบบโซนาตา ตอนต้นเพลงมีทำนองบรรเลงโดยเครื่องสายก่อน หลังจากนั้นทรัมเป็ตก็จะบรรเลงทำนองเดียวกันออกมาอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากข้อจำกัดของเครื่องดนตรีในสมัยโบราณ ทำให้ทรัมเป็ตไม่สามารถบรรเลงได้ครบทำนองเท่าที่เครื่องสายเล่นนำมา จึงทำให้ต้องเปลี่ยนลักษณะของทำนองไปในรูปแบบอื่น ๆ แต่หากจะยังอยู่ในบันไดเสียง ดี เมเจอร์ ทำนองที่หนึ่งยังคงกลับมาบ้างในรูปแบบของวลีสั้น ๆ ทำนองหลักกลับมาอีกหลายครั้ง แต่บรรเลงโดยเครื่องสาย โดยมีทรัมเป็ตเล่นเป็นแนวประกอบ หรือเป็นแนวทำนองใหม่ ซึ่งคล้ายกับการประสาน แต่โดดเด่น เพราะถูกประพันธ์ขึ้นให้ราวกับเป็นแนวทำนองจนกระทั่งกระบวนที่หนึ่งจบลงอย่างสดใส

ตัวอย่างที่ 1 ทรัมเป็ตเล่นเป็นแนวประกอบคล้ายกับการประสาน แต่มีความโดดเด่น

กระบวนที่สอง อยู่ในอัตราจังหวะทั้งหมด สามอัตรา คือ อัตราช้าพอประมาณ (Adagio)-อัตราเร็วมาก (Presto)-อัตราช้าพอประมาณ (Adagio) โดยอยู่ในบันไดเสียง บี ไมเนอร์ โดยลักษณะของท่อน Adagio นั้น เปรียบได้กับบทประพันธ์สำหรับออร์แกนซึ่งใช้สำหรับการบรรเลงในพิธีทางศาสนา ซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยบาโรก และมีท่อนกลางที่อยู่ในอัตราความเร็วที่มีความแตกต่างกันมาก คือเร็วมากในทันที ทำให้กระบวนนี้ มีความน่าสนใจมาก เพราะไม่เพียงแต่อัตราความเร็วที่แตกต่างกัน แต่ยังมีลักษณะของโน้ตที่แตกต่างออกไปด้วย คือเป็นแบบ Broken Chord¹ ซึ่งง่ายต่อการบรรเลงโดยฮาร์ปซิคอร์ด (Harpsichord)² อยู่แล้ว

ตัวอย่างที่ 2 ตัวอย่างโน้ตแบบ Broken Chord

กระบวนที่สาม ซึ่งเป็นกระบวนสุดท้าย อยู่ในอัตราจังหวะแบบ 3/8 และอัตราความเร็วแบบ Allegro อีกด้วย กระบวนที่สามนี้ อยู่ในรูปสังคีตลักษณะแบบรอนโด (Rondo Form)³ มีความสดใส เพราะอยู่ในบันไดเสียง ดี เมเจอร์ ทั้งอัตราความเร็วและบันไดเสียงที่แตกต่างจากกระบวนที่สอง ทำให้บทเพลงมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 3 ทำนองหลักรอนโด (Rondo Theme)

¹ Broken Chord หรือคอร์ดแตก กลุ่มโน้ตในคอร์ดที่นำมาเล่นโน้ตทีละตัว ไม่ใช่เล่นพร้อมกัน

² ฮาร์ปซิคอร์ด (Harpsichord) เครื่องดนตรีประเภทคีย์บอร์ดที่ได้รับความนิยมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16-18 เป็นที่มาของเปียโน กลไกภายในต่างจากเปียโนและคลาวิคอร์ด กล่าวคือ สายลวดจะถูกตีหรือดึง ไม่ได้ถูกตีด้วยค้อน

³ รอนโด (Rondo form) สังคีตลักษณะรอนโด หรือสังคีตลักษณะย้าทำนอง สังคีตลักษณะที่มีการนำความคิดหลักเดิมกลับมาซ้ำมากกว่า 1 ครั้ง เล่นสลับกับตอนแยก เป็นสังคีตลักษณะที่ขยายจากสังคีตลักษณะสามตอน

ลักษณะทำนองที่บรรเลงโดยทริ้มเปิดนั้น เป็นแบบอาร์เปโจ (Arpeggio)⁴ ซึ่งเป็นลักษณะบังคับของการเขียนแนวทำนองสำหรับทริ้มเปิดในสมัยบาโรก แนวทำนองหลักมักจะอยู่ในเครื่องสายและมีทริ้มเปิด บรรเลงคลอไปด้วย โดยอาศัยโน้ตตัวเดียวกันซึ่งอยู่ในคอร์ดที่ต่างกันตั้งแต่ 2 คอร์ดขึ้นไป (common tone) ในคอร์ดต่าง ๆ

ตัวอย่างที่ 4 โน้ตตัวเดียวกันซึ่งอยู่ในคอร์ดที่ต่างกันตั้งแต่ 2 คอร์ดขึ้นไป (common tone)

ในกระบวนนี้ มีการใช้เฮมิโอลา (Hemiola)⁵ อยู่บ่อยครั้ง ซึ่งมักจะอยู่ในช่วงท้ายของประโยคหรือวลี จึงทำให้บทเพลงจบลงด้วยความสดใสและมีชีวิตชีวา

ตัวอย่างที่ 5 การใช้เฮมิโอลา (Hemiola)

⁴อาร์เปโจ (Arpeggio) โน้ตแยก โน้ตตัวที่ 1, 3, 5 ของคอร์ดธรรมชาติ หรือโน้ตตัวที่ 1, 3, 5, 7 ของคอร์ดทาบเจ็ด เล่นเรียงกันทีละตัวตามลำดับจากต่ำไปสูง หรือจากสูงไปต่ำ มักจบด้วยโน้ตตัวที่ 1 เพื่อให้ครบช่วงคู่แปด

⁵เฮมิโอลา (Hemiola) จังหวะสามเน้นสอง การเปลี่ยนความรู้สึกของการเน้นจังหวะให้เป็นสองในเพลงที่มีอัตราจังหวะสาม มักเกิดในช่วง 2 ห้องก่อนเคเดนซ์ ความรู้สึกของจังหวะใน 2 ห้องนั้นซึ่งอยู่ในอัตราจังหวะสามจะฟังเหมือนกับกำลังเกิดอัตราจังหวะสองเป็นระยะทั้งสิ้น 3 ห้อง เป็นที่นิยมในยุคบาโรก

1.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

วัตถุประสงค์ในการเลือกบรรเลงบทเพลงคือ บทเพลงนี้ถูกประพันธ์ขึ้นในยุคบาโรก ซึ่งมีช่วงเสียงที่สูง เพลงนี้จึงถูกแต่งขึ้นเพื่อบรรเลงบนปิโคลโลทรัมเป็ต นอกจากเทคนิคในการบรรเลงแล้ว ยังต้องตีความบทเพลงให้เหมาะสมกับยุคด้วย การตีความประกอบไปด้วยการใช้สีนเสียง (Tone color) ซึ่งหมายถึง ความเข้มของเสียง ความหนา-บางของเสียง ความใสกังวานของเสียง และความกว้างของเสียง การเล่นโน้ตระดับต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับยุค การออกเสียง และการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ซึ่งหมายถึงการออกเสียงด้วยลิ้นหรือการบังค้ำลิ้น (Tonguing) จากเครื่องหมายต่าง ๆ อาทิเครื่องหมายเชื่อมเสียง (Slur) เครื่องหมายเสียงสั้น (Staccato) และการใช้วิบราโต (Vibrato) รวมทั้งการใช้โน้ตระดับอีกด้วย

1.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

เนื่องจากบทเพลงนี้จัดอยู่ในบทเพลงที่เป็นลักษณะคลาริโน (Clarino)⁶ คือเป็นบทเพลง ที่อยู่ในช่วงเสียงที่สูงกว่าช่วงเสียงปกติของทรัมเป็ต และโดยทั่วไปการเล่นบทเพลงนี้ก็มักจะเล่นบนปิโคลโลทรัมเป็ต (Piccolo Trumpet) หรือทรัมเป็ตที่มีขนาดเล็กกว่าทรัมเป็ตปกติ ซึ่งจะทำให้การบรรเลงในช่วงเสียงสูงเป็นไปได้อย่างสะดวกมากขึ้น และที่สำคัญคือสามารถทำให้สำเนียงที่เล่นบทเพลงนี้มีความคมชัดมากขึ้น และการบรรเลงเกิดความแน่นอนมากขึ้นอีกด้วย และเนื่องจากการเล่นบนปิโคลโลทรัมเป็ตนั้น ไม่ได้เล่นเป็นประจำทุกวัน จึงต้องทำการฝึกซ้อมให้เกิดความเคยชิน ซึ่งจะทำให้การบรรเลงเกิดความแน่นอนและไพเราะมากยิ่งขึ้น

ภาพประกอบที่ 1 ปิโคลโลทรัมเป็ต (Piccolo Trumpet)

⁶ คลาริโน (Clarino) มาจากคำว่า Clarion หมายถึงทรัมเป็ตชนิดหนึ่งที่อยู่ในยุคกลางและยุคเรเนซองส์

ในบทเพลงนี้ เป็นบทเพลงที่มีเทคนิคการเล่นค่อนข้างง่ายเมื่อเทียบกับบทเพลงประเภทเดียวกัน กล่าวคือ ทั้งด้านการใช้เทคนิคต่าง ๆ และด้านความทนทานของกล้ามเนื้อรูปปาก บทเพลงนี้แบ่งออกเป็นสามท่อน แต่ในท่อนที่สองซึ่งเป็นท่อนชั๊นนั้นไม่มีทรีมเปิด

การเตรียมตัวที่ใช้ในการบรรเลงบนปีโคโลทรีมเปิดคือ การเล่นบันไดเสียงให้ครบทุกคีย์ โดยเริ่มจากต่ำไปหาสูง โดยควรเริ่มจากเอฟ เมเจอร์ต่ำก่อน ทั้งบันไดเสียงและอาร์เปจิโอ (Arpeggio) โดยทำทั้งแบบตัดลิ้นและไม่ตัดลิ้น เล่นไปจนถึงระดับเสียงสูงสุดจนกระทั่งไม่สามารถเล่นให้สบายได้ แล้วจึงหยุด หลังจากนั้นให้พักเป็นเวลาสั้น ๆ

อนึ่ง การซ้อมแบบนี้ควรทำหลังจากการซ้อมประจำวันบนทรีมเปิดปกติมาแล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้กล้ามเนื้อปากเสียหาย เนื่องจากการกดปากโดยไม่ได้ตั้งใจ

หลังจากการพักก็เข้าสู่ขั้นตอนการซ้อมตัวบทเพลง โดยเพลงนี้อยู่ในบันไดเสียงดี เมเจอร์ เราจึงเลือกใช้ปีโคโลทรีมเปิด ในบันไดเสียงเอ เพื่อแปลงเพลงนี้ให้เป็นบันไดเสียงเอฟ เมเจอร์ซึ่งจะช่วยให้การบรรเลงมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น เพลง Concerto in D นั้นมักจะเป็นลักษณะอาร์เปจิโอ (Arpeggio) มากกว่าเป็นแนวทำนอง ดังนั้นการซ้อมเพื่อให้เกิดความแม่นยำจึงมีความจำเป็นมาก ทั้งนี้การใช้ลมก็ยังต้องเป็นแบบต่อเนื่อง ไม่สามารถใช้ลมเป่าเป็นห้วง ๆ ได้ แม้ว่าตัวทำนองจะมีลักษณะนั้นก็ตาม โดยลักษณะนี้จะเป็นทั้งท่อนหนึ่งและท่อนสาม วิธีที่ใช้ได้ผลดีที่สุดคือ การซ้อมช้า ๆ เพื่อป้องกันความผิดพลาด เพราะหากมีความผิดพลาดเกิดขึ้น ก็จะทำให้กล้ามเนื้อปากและหูของเราจดจำในเสียงที่ผิด นอกจากนี้ ควรซ้อมโดยยึดเส้นกันห้องไว้ให้มาก เพราะจะทำให้สามารถบรรเลงได้อย่างถูกต้องตามหลักประโยคและวลี

ในการซ้อมอาจมีการบันทึกเสียง เพื่อนำมาปรับปรุงภายหลัง เนื่องจากบางครั้ง อาจเกิดข้อผิดพลาด ทำให้ไม่ได้ยินเสียงที่ถูกต้อง การเล่นเครื่องประเภทนี้ ไม่สามารถฝึกซ้อมเป็นระยะเวลาต่อเนื่องได้ ดังนั้น การบันทึกเสียงย่อมช่วยได้มากในการประหยัดเวลาในการซ้อม และช่วยลดความเสี่ยงความเหนื่อยล้าที่เกิดจากการฝึกซ้อมเป็นระยะเวลายาวนาน

1.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

ศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้คือ Rolf Smedvig นักทรีมเปิดชาวอเมริกัน ซึ่งเป็นหนึ่งในนักทรีมเปิดที่มีความสามารถ โดยบรรเลงร่วมกับวง Scottish Chamber Orchestra อำนวยเพลงโดย Jahja Ling จากแผ่นบันทึกเสียงของ เทลาร์ค อินเตอร์เนชันแนล คอร์ปอเรชั่น (Telarc International Corporation)

วิธีการเล่นของ Rolf Smedvig มีการบรรเลงที่มีความสดใส ถึงแม้ว่าบทเพลงนี้จะแต่งให้กับบาโรทรีมเปิดซึ่งในความเป็นจริงแล้ว เสียงอาจไม่เหมือนกับที่ฟังในแผ่นหรือไม่เหมือนในปัจจุบันที่นิยมเล่นกัน เพราะปัจจุบันเพลงนี้ถูกเล่นโดยปีโคโลทรีมเปิด แต่ลักษณะของดนตรีที่เล่นออกมานั้น มีความสดใสไพเราะมาก และการเล่นของ Rolf Smedvig ซึ่งเป็นนักทรีมเปิดที่มีความเป็นโซโลอิสติก (Soloistic) สูง คือ มีความเป็นนักเดี่ยวทรีมเปิดมากกว่านักทรีมเปิดที่เล่นในวงมาก ดังนั้นสิ่ง

ที่ผู้แสดงได้รับจาก Rolf Smedvig คือ ความสิ้นไหวและความสดใสของการเล่น อีกทั้งการตีความที่มีสไตล์การเล่นที่ทันสมัย

จอห์น ดานเต้ ซึ่งเป็นนักทรมเปิดที่เคยศึกษากับ Rolf Smedvig ที่บอสตัน ได้กล่าวว่า เป็นแผ่นบันทึกเสียงที่น่าฟังเป็นอย่างยิ่ง และวิธีการเล่นของ Rolf Smedvig ในแผ่นบันทึกเสียงนี้ ไม่มีการเล่นโน้ตตัวใดสั้นเลย คือ มีการเล่นโน้ตที่ค่อนข้างยาวทุกตัว แต่มีการทิ้งหางเสียงลงหมด ดังนั้น จึงทำให้ฟังดูเหมือนมีการออกเสียงโน้ตแต่ละตัวที่ฟังไม่ยาวเกินไป ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว โน้ตที่เล่นนั้นมีความยาวทุกตัว

2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann

2.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

โรเบิร์ต ชูมันน์ (Robert Schumann) เป็นนักประพันธ์ชาวเยอรมันที่มีผลงานการประพันธ์เพลงมากมาย โดยเฉพาะผลงานประเภทเพลงร้อง รวมทั้งผลงานประพันธ์ให้กับเปียโนด้วย ชูมันน์เป็นนักประพันธ์ที่อยู่ในยุคโรแมนติกและเป็นนักเปียโนที่มีฝีมือเก่งกาจมากอีกด้วย ในช่วงหนึ่งของชีวิตที่ ชูมันน์ซ้อมหนักมากจนมือของเขาเกิดการบาดเจ็บ จึงทำให้ต้องหยุดเล่นเปียโนไป ชูมันน์ได้ประพันธ์เพลงไว้หลายรูปแบบ นอกจากเพลงร้องและเพลงสำหรับเปียโนแล้ว ชูมันน์ยังประพันธ์เพลงประเภทซิมโฟนี (Symphony) อีกด้วย

เพลง Widmung นี้ เป็นเพลงที่มาจากชุดเพลงที่ชื่อว่า Myrthen โดยดั้งเดิมถูกประพันธ์ให้กับนักร้องและเปียโน มีเนื้อร้องมาจากบทกลอนของฟรีดริช รุกเคิร์ต (Friedrich Rückert)

2.2 บทวิเคราะห์

บทเพลงนี้ เป็นบทประพันธ์สำหรับนักร้องโซปราโนและเปียโน แต่ถูกนำมาเรียบเรียงใหม่สำหรับทรมเปิดและเปียโน โดยเป็นบทเพลงที่ค่อนข้างสั้น อยู่ในสัจลักษณ์สามตอน แบบเทอนารี (Ternary Form)⁷ โดยเริ่มด้วยบทนำที่สั้นมาก ตามด้วยแนวทำนอง ที่บรรเลงโดยทรมเปิด ในบันไดเสียง เอแฟลต เมเจอร์ ซึ่งช่วงที่หนึ่งจบสมบูรณ์ลงที่ตัวโน้ต เอแฟลต และช่วงที่สอง เริ่มบรรเลงด้วยโน้ต จีชาร์ป ซึ่งเป็นโน้ตพ้องเสียง

⁷ สัจลักษณ์สามตอน แบบเทอนารี (Ternary Form) สัจลักษณ์สามตอน โครงสร้างของบทเพลงที่มีส่วนสำคัญอยู่สามตอน ตอนแรกและตอนที่ 3 คือตอน A จะเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน ส่วนตอนที่ 2 คือตอน B เป็นตอนที่แตกต่างออกไป

ตัวอย่างที่ 6 ตัวอย่างโน้ตพ้องเสียง

12

mei - nen Kum - mer gab.

rit.

14

p

Du bist die Ruh', du bist der

p

ในช่วงที่สอง เปลี่ยนบันไดเสียงไปอยู่ใน อี เมเจอร์ โดยมีลักษณะของโน้ตเบิโนที่บรรเลง ประกอบอยู่นั้นเปลี่ยนไปด้วย จากอาร์เปจโจ (Arpeggio) เป็นคอร์ดลักษณะสามพยางค์แทน แม้อัตราความเร็วของบทเพลงจะเท่ากัน แต่เนื่องจากลักษณะของแนวทำนองที่แตกต่างออกไป โดยมีลักษณะที่เป็นแนวลากยาวมากขึ้น ทำให้ฟังเหมือนช้าลงในช่วงนี้ ในตอนท้ายของช่วงที่สอง มีการเปลี่ยนบันไดเสียงกลับมาใน เอแฟลต เมเจอร์ อีกครั้ง โดยใช้วิธีเดิมคือใช้โน้ตพ้องเสียงจาก ซีชาร์ป ไปที่ ดีแฟลต ช่วงที่สาม คือแนวทำนองเดิมกลับมาอีกครั้งหนึ่ง และมีบทสรุปหรือโคดา (Coda) สั้น ๆ ในตอนท้ายของบทเพลง

ตัวอย่างที่ 7 ตัวอย่างโน้ตพ้องเสียง

23 wert, dein Blick hat mich vor mir ver - klärt, du hebst mich *rit.*

26 lie - bend ü - ber mich, mein gu - ter Geist, mein beß' - res *rit.*

2.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

บทเพลงนี้ถูกแต่งขึ้นเพื่อให้นักร้องหญิง (โซปราโน) เพื่อขับร้องกับเปียโน แต่ในการแสดง นี้ วัตถุประสงค์ในการบรรเลงคือ การบรรเลงในลีลาของการขับร้องอย่างแท้จริง (Cantabile) ทั้งในด้านคุณภาพของเสียงและความแม่นยำของการออกเสียง การเล่นสลับระดับเสียงสูง-ต่ำ เทคนิคการไล่โน้ตในบันไดเสียงและการแบ่งวลีของบทเพลง จุดเด่นของบทเพลงนี้อีกประการหนึ่ง คือ บทบาทและความสัมพันธ์ในการบรรเลงของทั้งทรมเป็ตและเปียโน (Ensemble) โดยจะต้อง บรรเลงร่วมกันให้พร้อมเพรียงและกลมกลืน รวมทั้งการบรรเลงดังเบาโดยฉับพลัน ความหลากหลายของบุคลิกและอารมณ์อีกด้วย

2.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

เนื่องจากบทเพลงนี้ถูกประพันธ์ขึ้นสำหรับนักร้อง ดังนั้นผู้แสดงจึงพยายามบรรเลงให้ใกล้เคียงกับการขับร้องมากที่สุด เริ่มจากการศึกษาการแสดงจากการขับร้องของนักร้องจริงมากกว่า การศึกษาจากการบรรเลงโดยเครื่องมือต่าง ๆ

โดยมีการเตรียมการคือ ฝึกซ้อมแบบฝึกหัดโดยใช้การขับร้อง ซึ่งผู้แสดงมีการฝึกซ้อมลักษณะนี้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง การบรรเลงเพลงที่มีแรงบันดาลใจจากการขับร้องนั้น จะทำให้การบรรเลงบนทรมเป็ตมีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ เกิดความไพเราะ และที่สำคัญคือ ยังคงความเป็นธรรมชาติมากกว่า

หลังจากการเตรียมการแล้วขั้นตอนต่อมาคือ การศึกษาโน้ตเพลงของเปียโนที่ใช้บรรเลง ประกอบก่อนการแสดงจริง ผู้แสดงได้ทำการบันทึกโน้ตเพลงลงในคอมพิวเตอร์แล้วทำการฝึกซ้อม ไปด้วยกันอย่างช้าก่อน โดยไม่มีการยืดหยุ่นของจังหวะเลย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในจังหวะ และเพื่อให้สามารถจำแนกและจดจำการดำเนินทำนองของเปียโนได้ หลังจากนั้นก็ทำการฝึกซ้อมกับ ผู้บรรเลงเปียโนจริง เพื่อความพร้อมเพรียงกันในการบรรเลง

2.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

บทเพลงนี้เป็นบทประพันธ์สำหรับนักร้องโซปราโนและเปียโน และนำมาเรียบเรียงใหม่ สำหรับทรมเปิดและเปียโน โดยศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้คือ Sergei Nakariakov บรรเลงเปียโนประกอบโดย Vera Nakariakova จากแผ่นบันทึกเสียงของ เทลเดค คลาสสิกส์ อินเตอร์เนชันแนล (Teldec Classics International)

การเล่นของ Nakariakov เป็นการเล่นที่เสียงค่อนข้างเปิดและยาว การตีความของ Nakariakov ในการบรรเลงบทเพลงนี้ ก็สามารถตีความได้เป็นอย่างดี โดยที่ทิศทางของดนตรี เคลื่อนอย่างต่อเนื่อง เหมือนกับการร้องเพลง ไม่มีการหยุดอยู่กับที่ ทำให้เปียโนที่เล่นประกอบ สามารถบรรเลงได้ง่ายขึ้น

การตีความและการใช้โทนเสียงของ Nakariakov ที่เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง โดยในท่อนกลาง นั้นมีโทนเสียงที่อบอุ่นกว่า ในขณะที่ตอนต้นและตอนท้ายมีสำเนียงที่ตื่นเต้นมากกว่า ซึ่งเป็นโน้ตอีก รูปแบบหนึ่งของเพลงนี้ ทำให้บทเพลงที่ค่อนข้างสั้นมีความน่าสนใจขึ้นไปอีก กล่าวคือ ไม่ฟังแล้วเข้าไปซ้ำมามากจนเกินไป

3. Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel

3.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

โยฮัน เนโพนุก ฮูมเมล (Johann Nepomuk Hummel. 1778 - 1837) เกิดเมื่อปีค.ศ. 1778 ณ เมืองเพรสเบิร์ก (Pressburg) ประเทศฮังการี (ปัจจุบันคือเมือง Bratislava) วุฟกัง อมาเดอุส โมซาร์ท (Wolfgang Amadeus Mozart) เป็นผู้สอนเปียโนซึ่งเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรกในวัยเด็ก ต่อมา จึงเรียนดนตรีทั้งด้านการประพันธ์เพลง, Counterpoint, ออร์แกน, สุนทรียศาสตร์, ปรัชญา กับ อาจารย์หลายท่าน เช่น ซาลิเอรี (Salieri) และฟรานซ์ โจเซฟ ไฮเดิน (Franz Joseph Haydn) ฮูมเมล ถือได้ว่าประสบความสำเร็จจากการเป็นนักเปียโนและนักประพันธ์ที่ได้รับความนิยม ฮูมเมล เป็นนักประพันธ์ที่มีชีวิตอยู่ใน 2 ยุคสมัย คือระหว่างยุคคลาสสิก (Classical) และยุคโรแมนติก (Romantic) ผลงานของ ฮูมเมล จึงได้รับอิทธิพลจาก ทั้ง 2 ยุคสมัย

ในปีค.ศ. 1804 ได้รับการว่าจ้างจาก Court Kapellmeister ให้เป็นผู้ต่อสู้อีกกฎหมายลิขสิทธิ์ ในเยอรมันและออสเตรีย ฮูมเมลนั้น เป็นเพื่อนกับ ลุดวิก ฟาน บีโทเฟ่น (Beethoven) และได้รับ เกียรติให้ถือหีบศพของบีโทเฟ่น รวมทั้งบรรเลงเพลงของบีโทเฟ่นในงานรำลึกด้วย ฮูมเมลเสียชีวิต

ในปีค.ศ. 1837 ด้วยวัยเพียง 59 ปี ในงานศพของฮูมเมล มีการบรรเลงเพลงด้วย Mozart Requiem เพื่อเชิดชูเกียรติของฮูมเมลและแสดงถึงลักษณะเพลงของฮูมเมลที่มีเสียงกระจำจัดเจน เป็นสมมาตร และโดดเด่นในยุคคลาสสิก

คอนแชร์โตบทนี้ ฮูมเมลได้ประพันธ์ขึ้นในปีค.ศ. 1803 ณ กรุงเวียนนาและถูกนำออกแสดงครั้งแรก ในปีค.ศ. 1804 ซึ่งฮูมเมลได้ประพันธ์ไว้ให้เพื่อนนักทรัมเป็ต ชาวอิตาเลียนชื่อ แอนตัน ไวดิเงอร์ (Anton Weidinger) คอนแชร์โตบทนี้ มักจะถูกบรรเลงในบันไดเสียง อีแฟลต เมเจอร์ แต่ความจริงแล้วในต้นฉบับของผลงานชิ้นนี้ถูกประพันธ์ขึ้นในบันไดเสียง อี เมเจอร์ โดยถูกประพันธ์สำหรับคีย์ทรัมเป็ต (Keyed trumpet) โดยผู้แสดงตั้งใจเลือกที่จะบรรเลงบนเยอรมันทรัมเป็ต หรือ Rotary trumpet ซึ่งเป็นทรัมเป็ตที่มีความใกล้เคียงกับทรัมเป็ตดั้งเดิมมากที่สุดโดยอยู่ในบันไดเสียงดั้งเดิมอีกด้วย

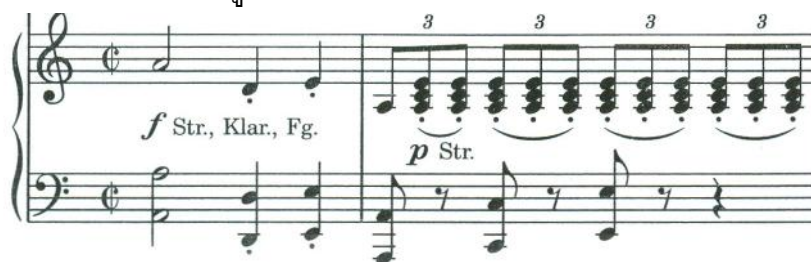

ภาพประกอบที่ 2 คีย์ทรัมเป็ต (Keyed Trumpet) ทรัมเป็ตที่ฮูมเมลตั้งใจประพันธ์ให้แสดงในบทเพลงนี้

3.2 บทวิเคราะห์

กระบวนที่สอง อยู่อัตราจังหวะอันดันเต (Andante) หรือว่าค่อนข้างช้า แนวทำนองซึ่งบรรเลงโดยทรัมเป็ตเข้ามาหลังจากบทนำสั้น ๆ ในบันไดเสียง เอ ไมเนอร์ แนวทำนองประกอบเป็นสามพยางค์ในขณะที่แนวทำนองหลักที่บรรเลงโดยทรัมเป็ตไม่มีสามพยางค์อยู่เลย ทรัมเป็ตบรรเลงแนวทำนองจนถึงห้องเพลงที่ 11 แล้วบทเพลงก็เปลี่ยนไปอยู่ในบันไดเสียง ซี เมเจอร์ นำมาซึ่งความสดใสของบทเพลง ผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์เพื่อให้ผู้แสดงเดี่ยวได้แสดงความสามารถเรื่องการบรรเลงในแง่ของประโยคการบรรเลงซึ่งมีความยาวมาก จนกระทั่งจบช่วงแรกลงในบันไดเสียง ซี เมเจอร์

ตัวอย่างที่ 8 ตอนต้นเพลงอยู่ในบันไดเสียงไมเนอร์และแนวทำนองประกอบเป็นสามพยางค์

ในตอนพัฒนา (Development)⁸ ของกระบวน ได้เปลี่ยนบันไดเสียงแบบทันทีไปอยู่ที่ อี เมเจอร์ ซีชาร์ป เมเจอร์ และในที่สุดก็เป็น เอ เมเจอร์ แนวทำนองที่หนึ่งกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แต่อยู่ในบันไดเสียงเมเจอร์ จนกระทั่งจบลงที่ เอ ผู้ประพันธ์ไม่ได้เขียนให้อยู่ใน เมเจอร์ และไมเนอร์ โหมดแต่อย่างใด หากแต่เปลี่ยนแนวทำนอง โดยให้เครื่องดนตรีที่เล่นประกอบ เล่นเป็นช่วงเชื่อม (Transition)⁹ และเข้าสู่กระบวนที่สาม โดยไม่มีการหยุด ซึ่งกระบวนที่สองจบลงที่โน้ต บี ซึ่งเป็นขั้นคู่ห้าของบันไดเสียงในกระบวนต่อไป

ตัวอย่างที่ 9 แนวทำนองในบันไดเสียงเมเจอร์

⁸ ตอนพัฒนา (Development) ตอนสำคัญตอนหนึ่งในเพลง เป็นตอนที่นำเนื้อหาของตอนก่อนหน้านั้น มาพัฒนาในแง่ของทำนอง จังหวะและเสียงประสาน รวมถึงการเปลี่ยนท่วงทำนองอย่างอิสระ

⁹ ช่วงเชื่อม (Transition) ช่วงที่เชื่อมความสำคัญ 2 ตอนในเพลง มักหมายถึงช่วงที่เชื่อมจากตอนหลักซึ่งอยู่ในท่วงทำนองไปสู่อินโทรซึ่งเปลี่ยนท่วงทำนอง

กระบวนที่สามเริ่มด้วยการเดี่ยวทริ้มเปิด รับด้วยเปียโน โดยอยู่บนบันไดเสียง อี เมเจอร์ อยู่อัตราความเร็วอัลเลโกร (Allegro) ซึ่งอยู่ในสัจลักษณ์แบบรอนโดเจ็ดตอน (Seven-part rondo form)¹⁰ ซึ่งมีแนวเดี่ยวทริ้มเปิดเล่นทำนองหลักรอนโด มีลักษณะของทำนองคล่องแคล่ว หลังจากมีเปียโนเข้ามารับสั้น ๆ ทำนองก็เคลื่อนไปสู่ทำนอง B นำโดยทริ้มเปิด และหลังจากนั้นก็เข้าสู่ทำนองรอนโด อีกครั้งหนึ่ง แนวทำนองนี้กลับมาเหมือนเกือบจะทั้งหมด หากแต่มีลักษณะของการแปร (Variations)¹¹ เล็กน้อย หลังจากนั้นก็มีบทนำเล็กน้อยก่อนจะนำเข้าสู่แนวทำนอง C ซึ่งลักษณะพิเศษของช่วงนี้ก็คือเปลี่ยนเป็นบันไดเสียง อี ไมเนอร์ ในช่วงนี้มาสั้น ๆ ก่อนที่จะเปลี่ยนบันไดเสียงอีกครั้ง แต่เป็นลักษณะการเปลี่ยนบันไดเสียง (Modulation) คือไม่มีการเปลี่ยนบันไดเสียงไปที่บันไดเสียง จี เมเจอร์ ซึ่งนำความสุข มีชีวิตชีวา ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของสัจลักษณ์แบบรอนโด

แนวทำนองรอนโดกลับมาอีกครั้งหนึ่ง แต่หากเป็นลักษณะที่แตกต่างออกไป เป็นการแปร (Variations) ที่ห่างออกจากแนวทำนองแรกขึ้นไปอีก แต่ยังรักษาลักษณะของจังหวะของแนวทำนองหลักไว้เพื่อคงไว้ซึ่งความเป็นรอนโดอยู่ กลับมาที่ อี ไมเนอร์ อีกสั้น ๆ ก่อนที่จะนำเข้าไปสู่บันไดเสียงเดิม คือ อี เมเจอร์ อีกครั้ง ในช่วงนี้ แนวทำนอง B กลับมาอีกครั้งหนึ่งโดยมีลักษณะแตกต่างไปเล็กน้อยจาก B ครั้งแรก และเพิ่มความซับซ้อนของแนวทำนองซึ่งทำให้นักแสดงสามารถแสดงความสามารถได้เพิ่มขึ้น หลังจากนั้นบทเพลงก็เข้าสู่ทำนองรอนโดสุดท้าย ซึ่งเป็นโคดาไปในเวลาเดียวกัน บทเพลงจบลงอย่างสนุกสนานรื่นเริง

ตัวอย่างที่ 10 บันไดเสียงไมเนอร์ในกระบวนที่ 3

¹⁰ สัจลักษณ์แบบรอนโดเจ็ดตอน (Seven-part rondo form) สัจลักษณ์แบบรอนโดที่ประกอบด้วยตอนอย่างสมมาตรดังนี้ ABACABA ซึ่งเป็นโครงสร้างสัจลักษณ์รอนโดที่นิยมมากที่สุด

¹¹ การแปร (Variations) เป็นการนำทำนองมาแปรเปลี่ยนให้แปลกออกไป การแปรอาจมีการเปลี่ยนทำนอง จังหวะ เสียงประสาน หรือสีเสียง หรืออาจเปลี่ยนองค์ประกอบมากกว่า 1 อย่าง แต่ต้องรักษาไว้ให้เหมือนเดิมหรือคล้ายของเดิมอย่างน้อย 1 อย่าง องค์ประกอบที่นิยมแปรมากที่สุดคือ ทำนอง

ตัวอย่างที่ 11 แนวเดี่ยวทรัมเป็ตเล่นทำนองหลักกรอนโด

ตัวอย่างที่ 12 ทำนองกรอนโดสุดท้าย ซึ่งเป็นโคดา ทำให้บทเพลงจบลงอย่างสนุกสนาน

3.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

บทเพลงนี้ถือเป็น หนึ่งในสามของคอนแชร์โตมาตรฐานที่นักทรัมเป็ตทุกคนควรจะต้องบรรเลง (อีกสองบทเพลงคือ บทเพลงของไฮเดินและเนรูตา) วัตถุประสงค์ในการเลือกบรรเลงบทเพลงนี้คือ แสดงการบรรเลงบทเพลงมาตรฐาน แต่ในการบรรเลงครั้งนี้ ผู้แสดงไม่บรรเลงเต็มบทเพลงทั้งสามกระบวน เนื่องด้วยระยะเวลาที่จำกัดในการแสดง ผู้แสดงจึงเลือกบรรเลงเฉพาะกระบวนที่สองและกระบวนที่สาม (อันดันเตและรอนโด)

ผู้แสดงได้เลือกบรรเลงในบันไดเสียง อี เมเจอร์ ซึ่งเป็นบันไดเสียงดั้งเดิมที่ฮูมเมลประพันธ์ขึ้น โดยในการบรรเลงครั้งนี้ ผู้แสดงใช้ทรัมเป็ตที่มีลักษณะพิเศษ คือนิวที่กอดมีลักษณะเป็นคีย์ไม่ใช่ลูกสูบ เรียกว่า เยอรมันทรัมเป็ต หรือ Rotary Trumpet ซึ่งเป็นทรัมเป็ตที่ใกล้เคียงกับคีย์ทรัมเป็ต

(Keyed Trumpet) ซึ่งเป็นทรัมเป็ตที่ฮูมเมลตั้งใจประพันธ์ให้แสดงในบทเพลงนี้

ภาพประกอบที่ 3 เฮอร์มันทรัมเป็ต หรือ Rotary Trumpet ซึ่งเป็นทรัมเป็ตที่ใกล้เคียงกับคีย์ทรัมเป็ต (Keyed Trumpet)

3.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

เนื่องจากผู้แสดงได้เลือกที่จะเล่นโน้ตไวด์เสียง อี เมเจอร์ ซึ่งเป็นคีย์ดั้งเดิมที่ฮูมเมลประพันธ์ขึ้น แต่เนื่องจากผู้แสดงไม่มีทรัมเป็ตโน้ตไวด์เสียง อี จึงต้องเลือกเครื่องดนตรีให้เหมาะสม โดยเลือก Rotary Trumpet โน้ตไวด์เสียง ซี ซึ่งมีความเหมาะสมที่สุดในการเล่น เนื่องจากเครื่องดนตรีที่ฮูมเมลตั้งใจจะให้เล่นเป็นครั้งแรกคือ Keyed Trumpet ซึ่งในปัจจุบันนี้ Rotary Trumpet มีความเหมาะสมและใกล้เคียงกับเครื่องดนตรีดั้งเดิมมากที่สุด ทั้งนี้ผู้แสดงเลือกที่จะเล่นเฉพาะกระบวนที่สองและสามเท่านั้น

โดยกระบวนที่สอง เนื่องจากอยู่ในจังหวะที่ช้า จึงไม่มีปัญหาเรื่องนิ้วกดมากนักแต่ควรระวังเรื่องการเล่นให้เหมือนกับการขับร้องมากที่สุด (Cantabile Quality) กล่าวคือความต่อเนื่องของโน้ตทั้งหมด และเรื่องคุณภาพเสียง (Tone Quality) ที่ผู้แสดงเน้นมากที่สุด การเตรียมตัวในกระบวนนี้คือ ต้องวางแผนในการหายใจ การคำนึงถึงการแบ่งวรรคตอนและเหตุผลทางดนตรีที่เหมาะสม และการเตรียมตัวเพื่อสร้างความทนทานของปากด้วยแบบฝึกหัดประเภทลากโน้ตเสียงยาว (Long Tone) ชนิดต่าง ๆ

ในตอนท้ายของกระบวน ผู้แสดงเลือกการใช้เทคนิคที่เรียกว่า Lips Trill ในการเล่น เนื่องจากมีโน้ตพรม (Trill)¹² ที่ห่างกันเพียงแค่คู่สอง และการใช้นิ้วเปลี่ยนโน้ตจึงเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากโน้ตอยู่ติดกันมาก ซึ่งเมื่อเปลี่ยนนิ้วไป เสียงอาจจะไม่ได้เปลี่ยนด้วยการใช้เทคนิคแบบ Lips Trill จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมกว่า แต่การเล่นด้วยวิธีนี้จะเป็นไปด้วยความยากลำบากกว่ามาก และต้องเตรียมตัวมากกว่า แต่ผลที่ได้ก็นับดีกว่าอย่างมาก โดยเราจะต้องเปลี่ยนโน้ตด้วยการใช้ริมฝีปากเท่านั้นโดยที่นิ้วที่กดอยู่ไม่เปลี่ยนแปลง

กระบวนที่สาม เป็นกระบวนที่มีลักษณะเร็ว ข้อควรระวังอันดับแรกในกระบวนนี้คือไม่ควรจะตั้งจังหวะเร็วเกินไป เนื่องจากผู้แสดงจะต้องเริ่มกระบวนแต่ผู้เดียว จึงต้องระวังให้มาก ดังนั้น การเตรียมตัวคือ ผู้แสดงต้องซ้อมกับเครื่องตั้งจังหวะ (Metronome) ทุกครั้ง เพราะแนวโน้มที่จะเล่นเกินจังหวะไปสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และเนื่องจากท่อนนี้อยู่ในบันไดเสียง อี เมเจอร์ ซึ่งยากสำหรับนิ้วในการเล่น จึงควรซ้อมช้า ๆ และเน้นให้เล่นอย่างถูกต้อง ตั้งแต่ช้ามาก ๆ จนกระทั่งสามารถเล่นได้เร็วขึ้น และข้อควรระวังอีกข้อหนึ่งคือ การเล่นที่สั้นเกินไป ควรเล่นให้ยาวที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่มีการเล่นโน้ตสั้นใด ๆ ในกระบวนนี้

ในกระบวนนี้ในช่วงตอนท้าย ผู้แสดงได้ใช้เทคนิคพิเศษในการเล่น คือการทำให้เครื่องต่ำลงครึ่งเสียงด้วยการดึงท่อเทียบเสียงออก ทำให้เครื่องอยู่ในบันไดเสียง ซีแฟลต ทำให้บันไดเสียงของบทเพลงที่จะต้องเล่นบนทรัมเป็ตกลายเป็นบันไดเสียง เอฟ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการบรรเลงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงท้ายซึ่งมีการใช้นิ้วที่ยากและสับสนมากหากต้องบรรเลงในบันไดเสียง อี

¹²โน้ตพรม (Trill) โน้ต 2 ตัวที่เล่นสลับกันไปมาอย่างรวดเร็ว จัดเป็นโน้ตประดับชนิดหนึ่ง

ภาพประกอบที่ 4 ภาพเปรียบเทียบเขอรัมน์ทรัมเป็ต หรือ Rotary Trumpet ที่ไม่ได้ดั่งท่อเทียบเสียงและดั่งท่อเทียบเสียง

3.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

ศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้ คือ Rolf Smedvig บรรเลงร่วมกับวง Scottish Chamber Orchestra โดยมี Jahja Ling เป็นผู้อำนวยการเพลง จากแผ่นบันทึกเสียงของ เทลลาร์ค อินเตอร์เนชันแนล คอร์ปอเรชัน (Telarc International Corporation)

ในแผ่นบันทึกเสียงนี้ ทรัมเป็ตคอนแซร์โตของฮูมเมลที่ Rolf Smedvig เล่นนั้นเป็นอี แพลตเมเจอร์ ดังนั้นผู้แสดงจึงฟังเพื่อค้นหาการตีความของ Smedvig และวิธีการเล่นของโน้ตแต่ละตัว ซึ่งเหมือนกับเพลง Concerto in D ของ จูเซปเป โทเรลลี ที่เล่นเป็นเพลงแรก คือ ไม่มีการเล่นโน้ตสั้นเลยแม้แต่ตัวเดียว อีกทั้งยังมีการใช้เทคนิคขั้นสูง การเล่นวลีที่มีประโยคทางดนตรีที่ค่อนข้างยาว ที่ต้องการความสามารถในการลากเสียงที่ต้องใช้ลมมากและมีความยาว ในบทเพลงนี้จึงเป็นความยากที่ท้าทายความสามารถของผู้เล่น และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการเล่น ทำให้รู้สึกว่าคุณสามารถทำได้เช่นกัน และในท่อนสามของบทเพลง ซึ่งไม่ได้เล่นเร็วมากแต่ก็ไม่ได้ช้ามาก แต่ความเร็วของ Smedvig เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเทคนิคแล้ว มีความเหมาะสม คือ ไม่ถึงกับเร็วมาก ฟังแล้วรู้สึกสะอาด ทำให้เล่น Articulation ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังนั้นการเล่นเร็วกว่านี้ เสียงที่ได้ อาจไม่สะอาด การเล่น ด้วยความเร็วหากได้ยินโน้ตไม่ชัดทุกตัว ก็จะทำให้ฟังแล้วรู้สึกช้าลง

แผ่นบันทึกเสียงนี้แนะนำโดย จอน ดานเต้¹³ ซึ่งแนะนำว่าคอนแซร์โตของฮูมเมลนั้น ควรฟังของ Smedvig เพราะโทนเสียง การตีความบทเพลงและการเลือกใช้ความเร็วในท่อนต่าง ๆ ของ Smedvig นั้นมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง

4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix

4.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

ซอง เรเน เดซีเร่ ฟรองเซ่ (Jean René Désiré Françaix) เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม ค.ศ. 1912 เมืองเลอ มองส์ (Le Mans) ในกรุงปารีส ฟรองเซ่เป็นนักประพันธ์ชาวฝรั่งเศส นอกจากการเป็นนักประพันธ์แล้วฟรองเซ่ยังเป็นนักเปียโนอีกด้วย บิดาของฟรองเซ่เป็นผู้อำนวยการ Conservatoire ที่เลอ มองส์ และมารดาเป็นครูสอนร้องเพลง ในปีค.ศ. 1922 ฟรองเซ่ช่วยเพียงหกขวบ ถูกนำชื่อขึ้นหน้าหนังสือพิมพ์ บอกเล่าถึงการประพันธ์เพลงของเด็กที่มีพรสวรรค์ ต่อมา นาเดีย บูลองเซ่ (Nadia Boulanger) อาจารย์ของฟรองเซ่ ได้ผลักดันให้เขาพิจารณาอาชีพนักประพันธ์เพลง เพราะฟรองเซ่ถือเป็นนักเรียนที่เรียนดีที่สุด ในบรรดาหนุ่มสาวที่เข้าเรียนกับ นาเดีย บูลองเซ่

¹³สัมภาษณ์ จอน ดานเต้, หัวหน้ากลุ่มทรัมเป็ตของวงดุริยางค์ฟิลฮาโมนิคแห่งมาเลเซียม, 1 กรกฎาคม 2554.

ในปีค.ศ. 1932 ฟรอนเซได้นำ Concertino for Piano and Orchestra ผลงานของตนเองขึ้นแสดงในเทศกาล Baden-Baden และได้รับความนิยมจากผู้ฟังเป็นอย่างมาก ฟรอนเซเป็นนักเปียโนที่ประสบความสำเร็จตั้งแต่อายุน้อย เขาได้รับรางวัลจากการเดี่ยวเปียโนครั้งแรก ในกรุงปารีส นอกจากการเล่นเปียโนแล้ว ฟรอนเซยังยึดอาชีพการประพันธ์เป็นหลักตลอดจนชีวิตของเขาก็คด้วย ฟรอนเซเสียชีวิตเมื่อวันที่ 25 กันยายน ปีค.ศ. 1997 ด้วยวัย 85 ปี

4.2 บทวิเคราะห์

บทประพันธ์นี้มีทั้งหมดสามกระบวน กระบวนที่หนึ่งอยู่อัตราจังหวะ 2/4 และมีอัตราความเร็วแบบอัลเลเกร็ตโต (Allegretto) และเป็นสังคีตลักษณะแบบสามตอน (Ternary) โดยเริ่มด้วยด้วยทริ้มเปิด อยู่บันไดเสียง เอ ไมเนอร์ ช่วงต่อมา ด้วยโน้ตทริ้มเปิดในลักษณะเดียวกัน แต่อยู่ในบันไดเสียง ซีชาร์ป ไมเนอร์ หลังจากนั้นเป็นท่อนเชื่อมสั้น ๆ แล้วตามด้วยทำนองที่หนึ่ง และกลับมาสู่บันไดเสียง เอ ไมเนอร์ อีกครั้งหนึ่ง ตามด้วยโคเด็ตตา (Codetta)¹⁴ ก่อนจะจบกระบวนที่หนึ่งลงในบันไดเสียง เอ ไมเนอร์ อย่างเดิม

ตัวอย่างที่ 13 กระบวนที่ 1 อยู่อัตราจังหวะ 2/4 มีอัตราความเร็วแบบอัลเลเกร็ตโต (Allegretto)

The image shows a musical score for the first measure of a piece. The title is 'Allegretto' with a tempo marking of 104. The time signature is 2/4. The score is for two parts: Trompette (Trumpet) and PIANO. The Trompette part is in the treble clef and is marked 'p leggiero e stacc.'. The PIANO part is in the grand staff (treble and bass clefs) and is marked 'p staccato' and 'senza ped.'. The first measure shows the beginning of the piece with a key signature of one flat (B-flat major or D minor).

¹⁴โคเด็ตตา (Codetta) ช่วงหางเพลงย่อย ช่วงสุดท้ายของท่อนหรือของเพลง มักไม่ยาวนานนัก เป็นช่วงหางเพลงขนาดเล็ก

กระบวนที่สอง อยู่ในบันไดเสียง ดี ไมเนอร์ และอยู่ในสัจลักษณ์แบบบทเพลงของนักขับร้องประสานเสียง หรือว่า Strophic¹⁵ หรือ Verse-repeating โดยทำนองถูกบรรเลงโดยทรัมเป็ตดำเนินไปในกุญแจประจำจังหวะแบบ 3/4 ซึ่งเป็นกุญแจประจำจังหวะที่บันทึกไว้ แต่แนวทำนองที่บรรเลงประกอบโดยเปียโน บรรเลงไปเหมือนในกุญแจประจำจังหวะแบบ 3/2 ในช่วงต่อมาแนวเปียโนบรรเลงแนวทำนองของทรัมเป็ตในมือขวา และบรรเลงแนวทำนองเดิมในมือซ้าย โดยมีทรัมเป็ตบรรเลงแนวทำนองใหม่ แต่หากว่าบรรเลงเบามาก โดยตั้งใจให้แนวเปียโนเด่นกว่า หลังจากนั้นก็จะจบลงโดยบทสรุปสั้น ๆ ในคอร์ดหกสีที่เคเดนซ์ (Cadential six-four chord)¹⁶ โดยแนวทรัมเป็ตเล่นโน้ตขึ้นคู่ห้าทั้งนี้ เพื่อที่จะเตรียมเข้าสู่ช่วงคาเดนซา (Cadenza)¹⁷ ไปด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 14 ทำนองถูกบรรเลงโดยทรัมเป็ต ดำเนินไปในกุญแจประจำจังหวะแบบ 3/4

¹⁵ Strophic form สัจลักษณ์เปลี่ยนเนื้อทำนอง สัจลักษณ์ที่เนื้อร้องเปลี่ยนไปในขณะที่ดนตรีไม่เปลี่ยน

¹⁶ คอร์ดหกสีที่เคเดนซ์ (Cadential six-four chord) หรือคอร์ดหกสีที่จุดพัก คอร์ดโทนิคในรูปพลิกกลับชั้นที่สอง ซึ่งมีหน้าที่เป็นคอร์ดโดมิแนนท์ โน้ตตัวที่ 6 กับโน้ตตัวที่ 4 ของคอร์ดโทนิค จะกลายไปยังโน้ตตัวที่ 5 กับโน้ตตัวที่ 3 ตามลำดับของคอร์ดโดมิแนนท์ โน้ตตัวที่ 6 และโน้ตตัวที่ 4 จึงอาจนับเป็นโน้ตนอกคอร์ดประเภทโน้ตพิงและคอร์ดดังกล่าวก็สามารถจัดเป็นคอร์ดพิงได้

¹⁷ คาเดนซา (Cadenza) หรือช่วงเดี่ยว ในบทเพลงประเภทคอนแชร์โต เป็นช่วงที่ผู้เดี่ยวได้แสดงฝีมือเดี่ยวเครื่องดนตรีอย่างเต็มที่ในขณะที่วงดุริยางค์หยุดบรรเลง มักเกิดในช่วงท้ายของท่อนแรกหรือในตอนย้อนความและอาจมีปรากฏอีกครั้งในท่อนที่ 3 ซึ่งท่อนสุดท้ายของคอนแชร์โต แต่มักเป็นช่วงเดี่ยวขนาดสั้น เมื่อช่วงเดี่ยวจบลงวงดุริยางค์จะบรรเลงรับพร้อมกันจนจบท่อน

ตัวอย่างที่ 15 ทรมเปิดบรรเลงแนวทำนองใหม่ แต่บรรเลงเบามากเพื่อให้แนวเปียโนเด่นกว่า

7 Poco animato

ตัวอย่างที่ 16 แนวทรมเปิดเล่นโน้ตขึ้นคู่ห้าเพื่อเตรียมเข้าสู่ช่วงคาเดนซา

(Cadenza)

a Tempo

กระบวนที่สาม อยู่รูปแบบของจิก (Gigue) ซึ่งหมายถึงเพลงเต้นรำที่มีความสนุกสนาน ต้นแบบมาจากอังกฤษ ภายหลังเป็นที่นิยมในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมักจะอยู่ท่อนสุดท้ายของเพลงชุด โดยในบทประพันธ์นี้ มาเป็นกระบวนที่สามซึ่งเป็นกระบวนสุดท้าย ซึ่งไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า กระบวนนี้อยู่ในบันไดเสียงอะไร แต่สามารถบอกได้ว่าศูนย์กลางเสียง (Tonal Center) ของกระบวนนี้ในตอนต้นคือโน้ต จี หลังจากนั้นผู้ประพันธ์ได้ใช้เทคนิคการประพันธ์ขึ้นสูงในการเปลี่ยนบันไดเสียง แม้จะเป็นเพียงชั่วคราว และกลับมาที่ จี ใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในที่สุดแนวทำนองก็ดำเนินไปสู่ทำนองใหม่ซึ่งเป็นทำนองที่สอง เพียงแค่สั้น ๆ แล้วก็กลับมาที่ทำนองที่หนึ่งใหม่อีกครั้ง โดยมี ศูนย์กลางเสียงอยู่ที่ เอแฟลตในครั้งแรกของทำนอง และหลังจากนั้นก็กลับมาที่ จี ตามด้วย บทสรุปสั้น ๆ ของกระบวนและจบลงด้วยโน้ต ซี ซึ่งหมายความว่า ศูนย์กลางเสียงที่เป็น จี ดังกล่าวเป็นโน้ตตัวที่ 5 ของบันไดเสียง (Dominant) เพื่อที่เตรียมที่จะจบด้วยโน้ตโทนิค (Tonic) ซึ่งคือ ซี ด้วยความหนักแน่น

ตัวอย่างที่ 17 ศูนย์กลางเสียง (Tonal Center) ของกระบวนที่สามตอนต้นคือโน้ตจี

ตัวอย่างที่ 18 บทสรุปสั้น ๆ ของกระบวนซึ่งจบลงด้วยโน้ตซี

4.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

บทเพลงสำหรับนักทรมเปิดนี้ที่ถูกประพันธ์ขึ้นโดยชาวฝรั่งเศส ถือเป็นบทเพลงที่ยากและมีมาตรฐานสูง บทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นจึงเป็นบทเพลงที่ใช้เทคนิคในการประพันธ์อยู่ในขั้นสูง เนื่องด้วยสาเหตุนี้ จึงเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในโรงเรียนดนตรีต่าง ๆ ในประเทศฝรั่งเศสหรือในระบบการศึกษาดนตรีแบบฝรั่งเศสในเรื่องของความสามารถที่สูงมาก

บทเพลงนี้ถือเป็นบทเพลงที่มีความท้าทายมากสำหรับนักทรมเปิด วัตถุประสงค์ในการเลือกบรรเลงบทเพลงนี้คือ บทเพลงนี้เป็นบทเพลงที่เหมาะสมสำหรับการแสดงดนตรีประเภท Recital เป็นอย่างมาก เพราะเป็นการแสดงถึงความสามารถของนักทรมเปิดอย่างแท้จริง การเลือกบทเพลงนี้ ผู้แสดงจะต้องเตรียมการในการแสดงมากกว่าปกติ มีเทคนิคในการปฏิบัติต่อบทเพลงที่ครอบคลุม เช่น ความแม่นยำ ความสะอาดของการออกเสียง (Articulation) ให้น่าฟังในอัตราจังหวะที่เร็วกลับ

ซ้ำในกลุ่มโน้ตกระโดดเสียงสูง-ต่ำที่ผู้บรรเลงต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกซ้อมที่นานกว่าเทคนิคอื่น นอกจากเทคนิคที่หลากหลายแล้ว ผู้แสดงยังต้องมีความสามารถในการแสดงได้ยาวนานหรือความทน (Endurance) อีกด้วย บทเพลงนี้มี 3 กระบวน ทั้ง 3 กระบวนนี้ก็จะมีลีลาที่แตกต่างกันไป ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นเพื่อนักทรมเปิดกับนักเปียโนอย่างแท้จริง

4.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

บทเพลงนี้ แบ่งออกเป็นสามกระบวน โดยมีลักษณะเฉพาะในแต่ละกระบวนแตกต่างกัน ออกไปอย่างสิ้นเชิง ถึงแม้บทประพันธ์จะสั้น แต่เนื้อหาของตัวบทเพลง โดยเฉพาะเทคนิควิธีการเล่นนั้น ต้องใช้เทคนิคขั้นสูง

กระบวนที่หนึ่ง มีอัตราจังหวะแบบอัลเลเกร็ตโต (Allegretto) ไม่เร็วมาก และไม่ช้ามาก มีการเขียนกำกับว่า *leggiero e stacc* คือ เล่นให้เบาและไม่ยาว ลักษณะของโน้ตทรมเปิดเป็นแบบจุด และข้ามขึ้นลงไปตามแบบขั้นบันได การตัดลิ้นจะต้องทำอย่างบางเบา ไม่หนักจนกระทั่งทำให้รู้สึกว่าจะหวั่นไหวจนเคลื่อนที่ไปข้างหน้า และจะต้องทำให้สั้นอีกด้วย ความแม่นยำของการออกเสียงของตัวโน้ตในแต่ละตัว ในท่อนนี้ ผู้แสดงเน้นการซ้อมแบบฝึกหัดการออกเสียงแบบเบาที่สุด และซ้อมการออกเสียงโดยไม่ใช้ลิ้น โดยให้สามารถควบคุมตัวโน้ตได้ สามารถผลิตโน้ตที่ต้องการได้อย่างแม่นยำ ไม่ผิดพลาดแม้ว่าจะต้องข้ามขึ้นลงไปตามตลอดทั้งกระบวน อีกทั้งยังต้องฝึกการหายใจอย่างรวดเร็วแต่บ่อยครั้ง เพราะทั้งกระบวนที่หนึ่งนี้ ไม่ค่อยมีช่องว่างให้ได้หายใจนัก การซ้อมซ้ำ ๆ จำโน้ตให้ได้หมดทุกตัว จึงเป็นเรื่องสำคัญมาก และควรซ้อมกับ Metronome หรือเครื่องกำหนดจังหวะทุกครั้งอีกด้วย ในกระบวนที่หนึ่งนั้น มีลักษณะเช่นเดียวกันหมด จึงเป็นการง่ายที่จะซ้อมในลักษณะโน้ตเดียวกันทั้งหมดทั้งกระบวน

กระบวนที่สอง เป็นกระบวนที่มีความยาวมากที่สุด และเนื่องจากเป็นกระบวนที่อยู่อัตราจังหวะช้า ชื่อท่อนคือซาราบานด์ (Sarabande)¹⁸ ลักษณะพิเศษของท่อนนี้คือต้องใส่ที่ซัพเสียง (mute) บรรเลงทั้งท่อน และควรจะเป็นที่ซัพเสียงที่ลดเสียงให้เบาลงโดยไม่เปลี่ยนลักษณะเสียงมากเกินไป อีกทั้งยังง่ายต่อการบรรเลงที่อยู่ในเสียงเบา ไม่อึดอัด ให้เสียงที่ฟังสบาย อย่างที่สองที่ต้องคำนึงคือน้ำเสียง (intonation) ของที่ซัพเสียงที่ควรจะให้การเปลี่ยนแปลงที่สม่ำเสมอ ไม่ใช่เสียงเพี้ยนไปทางหนึ่ง เสียงต่ำเพี้ยนไปอีกทางหนึ่ง เป็นต้น ท่อนนี้มีกุญแจประจำจังหวะแบบ 3/4 แต่แนวเปียโนดำเนินไปแบบเฮมิโอลาทั้ง ๆ ที่แนวทรมเปิดเป็นลักษณะปกติ คือมีจังหวะหนักอยู่ต่างที่กัน และมาพบกันทุก ๆ สองห้องเพลง ในครั้งแรกของกระบวนมีลักษณะดังกล่าว แต่ในครั้งหลังของกระบวน แนวเปียโนได้หันมาเล่นแนวทำนองที่เป็นของทรมเปิดในครั้งแรกและทรมเปิดบรรเลงประกอบแต่เป็นลักษณะโน้ตย่อย ๆ สิ่งที่ต้องระวังคือ การไม่บรรเลงดังเกินไปจนกลบแนวทำนองบนเปียโน

¹⁸ ซาราบานด์ (Sarabande) ท่อนหนึ่งของบทเพลงประเภทเพลงชุดหรือหรือสวิต มักเป็นท่อนที่ 3 ซึ่งต่อจากคูรานด์

ในตอนท้ายกระบวนที่สอง ก่อนที่จะเข้ากระบวนที่สาม มีลักษณะพิเศษที่ผู้ประพันธ์ทำไว้คือ การเล่นโดยทรมเปิดอย่างเดียว คล้ายกับลักษณะของคาเดนซา (Cadenza) ถึงแม้จะสั้น ๆ แต่ก็รวมความยากของเครื่องดนตรีทรมเปิดไว้ทั้งหมด ทั้งเสียงสูงที่สุด เสียงต่ำที่สุด ความเร็ว การเล่นแบบขั้นคู่ สลับไปมาอย่างรวดเร็ว แม้กระทั่งความดังและเบาที่สุดด้วยเช่นกัน

กระบวนที่สาม มีชื่อจิก (Gigue) เป็นกระบวนที่มีความสนุกสนาน อยู่ในอัตราจังหวะแบบ 6/8 ขึ้นด้วยเปียโนซึ่งหาจังหวะหนักไม่เจอ ดังนั้นการเล่นด้วยกันจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก ทำให้การซ้อมเป็นไปอย่างล่าช้า การใช้ Metronome ประกอบการฝึกซ้อมจะช่วยให้การซ้อมเป็นไปอย่างรวดเร็ว และไม่เสียเวลามากเกินความจำเป็น และการที่ผู้ประพันธ์ประพันธ์ไว้แบบไร้จังหวะหนักในการบรรเลง จึงสำคัญมากที่ผู้เล่นควรที่จะมีจังหวะตกใจที่ตรงกันและแม่นยำ ซึ่งจะทำให้ผู้บรรเลงทั้งสอง สามารถเล่นได้พร้อมเพรียงกัน

สิ่งที่ควรระวังในกระบวนนี้คือการออกเสียง และอัตราจังหวะที่ต้องบรรเลงให้ตรงกันทั้งสองฝ่าย ควรฝึกซ้อมกับเปียโนบ่อยครั้ง ในกระบวนนี้มีการใช้เทคนิคการเล่นขั้นสูง มีโน้ตที่มีความเร็วซึ่งทำให้ยากที่จะแสดงได้อย่างครบถ้วนและแม่นยำ แต่ความง่ายของกระบวนนี้ก็คือ ความเหมือนกันของโน้ตที่บรรเลง ซึ่งทำให้การฝึกซ้อมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ต้องดูในรายละเอียดหลาย ๆ อย่าง แต่สามารถรวบรวมการฝึกซ้อมอย่างเดียวกันได้ และสิ่งที่ควรระวังในการบรรเลงบทประพันธ์นี้คือ ความทนทานของรูปปากและกำลังในการเล่นของผู้แสดง ถึงแม้จะไม่ใช้บทประพันธ์ที่ยาวมาก แต่มีช่วงพักน้อยและเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ทำให้การซ้อมที่จะทำให้บรรเลงให้จบโดยที่ไม่เหนื่อยจนเกินไป ซึ่งจะมีผลต่อการเล่นเป็นอย่างมาก วัตถุประสงค์หลักคือ การบรรเลงอย่างไรให้ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยที่เสียงและเทคนิคต่าง ๆ ไม่ขาดตกบกพร่องอีกด้วย ไม่มีแบบฝึกหัดที่ใช้แก้ปัญหานี้โดยเฉพาะ ควรหมั่นฝึกซ้อมทุกวัน และหาจุดที่เหมาะสมในการบรรเลงในช่วงต่าง ๆ ของบทประพันธ์นี้ ใช้พลังงานให้เหมาะสม ผู้แสดงได้ทดลองแล้วพบว่า การแก้ไขหน้างานจะง่ายกว่ามากหากเราซ้อมมานานกว่า ในด้านของระยะเวลาการเตรียมตัวจากวันแรกจนถึงวันแสดง หาใช้ปริมาณการซ้อมต่อวันไม่

4.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

บทเพลง Sonatine ซึ่งประพันธ์โดยฟร็องเซวี่ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เพลงที่ยาวมาก แต่เป็นบทเพลงที่จัดว่ายากมากของทรมเปิดบทเพลงหนึ่ง ศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้คือ Hakan Hardenberger นักทรมเปิดชาวสวีเดน บรรเลงเปียโนประกอบโดย Roland Pontinen ซึ่งเป็นชาวสวีเดนเช่นกัน จากแผ่นบันทึกเสียงของ บีไอเอส (BIS) ในปีค.ศ. 1985 ซึ่งเป็นแผ่นที่รวบรวมบทเพลงที่มีความยากของทรมเปิดไว้ทั้งแผ่น รวมถึงเพลง Sonatine ของฟร็องเซวี่ด้วย

การเล่นของ Hardenberger ในบทเพลงนี้ เป็นการเล่นที่แสดงความสามารถมาก เพราะเป็นเล่นที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่ายาก บทเพลงนี้ เป็นบทเพลงที่สามารถเล่นได้ง่าย ทั้งการออกเสียงของโน้ตแต่ละตัว ซึ่งในท่อนหนึ่งทั้งท่อนนั้นการออกเสียงโน้ตแต่ละตัวสำคัญมาก และ Hardenberger ก็สามารถ

เล่นออกมาได้เป็นอย่างมาก ในท่อนสองช่วงที่มีการใส่ที่จับเสียงก็สามารถควบคุมน้ำเสียงได้ดี

ในช่วงท้ายของท่อนสองก่อนจะเข้าท่อนสาม โน้ตที่เป็นช่วงเดียวนั้น Hardenberger สามารถตีความได้อย่างน่าตื่นตะลึง สามารถทำโน้ตที่สูงและต่ำได้โดยที่เสียงไม่เปลี่ยน และในท่อนที่สามซึ่งเป็นที่สุด ผู้แสดงฟังแล้วรู้สึกสนุกสนานมากกว่ารู้สึกว่ายาก แผ่นบันทึกเสียงนี้ คริสโตเฟอร์ มอยส์ ซึ่งเป็นนักทรมเปิดจากวงซอองกฟิลาฮาร์โมนีออเครสตรา ให้คำแนะนำว่าเป็นแผ่นที่ควรใช้เป็นตัวอย่างในการเล่นเพลงSonatine ของฟรอนเซเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการควบคุมลักษณะเสียงที่ชัดเจน การตีความบทเพลงในท่อนสองมีความเหมาะสม อีกทั้งยังมีประโยคที่ฟังแล้วเหมาะสมเป็นอย่างมาก

5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu

5.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

จอร์จ เอนเนสโก (Georges Enesco) หรือในชื่อจริงว่า จอร์จ เอนescu (George Enescu) เป็นทั้งนักไวโอลิน วาทยากร อาจารย์สอนดนตรี และนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงชาวโรมาเนีย เกิดเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม ค.ศ. 1881 เอนเนสโกเริ่มเล่นไวโอลินตั้งแต่อายุ 4 ขวบ และเริ่มประพันธ์เพลงตั้งแต่อายุ 5 ขวบ ต่อมาในวันที่ 5 สิงหาคม ค.ศ. 1889 เอนเนสโกได้ออกแสดงในฐานะนักไวโอลินอย่างเป็นทางการครั้งแรกที่เมือง ซลานิค (Slanic) ประเทศโมลดาเวีย (Moldavia) พร้อมกับสมัครเข้าเรียนที่สถาบันการดนตรี Conservatory of the Gesellschaft der Musikfreunde ที่กรุงเวียนนาในปี ค.ศ. 1888 โดยศึกษาด้านไวโอลินกับ S. Bachrich, J. Grün และ J. Hellmesberger Jr. และศึกษาด้านเปียโนกับ L. Ernst ศึกษาด้านการเรียบเรียงเสียงประสาน เคาน์เตอร์พอยท์ (Counterpoint) และการประพันธ์เพลง กับ R. Fuchs ด้านแซมเบอร์มิวสิกกับ J. Hellmesberger Sr. และประวัติศาสตร์ดนตรีกับ A. Prosnitz เอนเนสโกได้รับรางวัลชนะเลิศด้านไวโอลินกับการเรียบเรียงเสียงประสานในปี ค.ศ. 1892

ภายหลังจากที่จบการศึกษาในปีค.ศ. 1894 แล้ว เอนเนสโกได้เข้าศึกษาต่อเพิ่มเติมที่สถาบันการดนตรี Paris Conservatory โดยศึกษาด้านไวโอลินกับ Marsick และ J. White ศึกษาด้านการเรียบเรียงเสียงประสานกับ Dubois และ Thomas ศึกษาด้านเคาน์เตอร์พอยท์ (Counterpoint) กับ Gedalge ด้านการประพันธ์เพลงกับ Faure และ Massenet และศึกษาดนตรีคลาสสิกยุคแรกๆ (Early music) กับ Diemer Enesco ได้รับรางวัลรองชนะเลิศการประพันธ์เพลง Counterpoint and Fugue ในปีค.ศ. 1897 และจบการศึกษาโดยได้รับรางวัล Premier prix for violin ในปีค.ศ. 1899 ในช่วงเวลานั้นเขายังได้ศึกษาด้านเชลโล ออร์แกน และเปียโนอีกด้วย ซึ่งเอนเนสโกเล่นเครื่องดนตรีแต่ละชนิดได้อย่างชำนาญเช่นกัน ในวันที่ 11 มิถุนายน ค.ศ. 1897 เอนเนสโกได้นำผลงานการประพันธ์ของตนเองออกแสดงคอนเสิร์ตที่กรุงปารีส ซึ่งดึงดูดความสนใจของนาย Colonne และได้นำบทประพันธ์ "Poeme roumain" op.1 ของนักประพันธ์หนุ่มผู้นี้มาแสดงในปีถัดมา

เอนเนสโกยังได้เริ่มอาชีพการเป็นวาทยากรของเขาในปีค.ศ. 1898 ที่เมือง Bucharest

ต่อมาในปีค.ศ. 1902 เอนสโกได้ปรากฏตัวครั้งแรกในฐานะนักไวโอลินที่กรุงเบอร์ลิน (Berlin) และยังได้ก่อตั้งวง Piano trio ขึ้นอีกด้วย และในปีค.ศ. 1904 เอนสโกได้ก่อตั้งวงควอเต็ตขึ้นอีกวง ต่อมาในวันที่ 8 มีนาคม ค.ศ. 1903 เอนสโกได้ทำหน้าที่กำกับวงโดยนำบทประพันธ์ "Romanian Rhapsodies" 2 บทของตนเองออกแสดงที่กรุง Bucharest ซึ่งบทประพันธ์แรกได้กลายเป็นผลงานที่มีชื่อเสียงที่สุดของเขา หลังจากนั้นไม่นานเขาได้รับมอบหมายให้เป็นนักไวโอลินประจำราชสำนักของสมเด็จพระราชินีแห่งโรมาเนีย ในปีค.ศ. 1912 Enesco ได้จัดตั้งรางวัลประจำปีเพื่อมอบให้กับนักประพันธ์เพลงชาวโรมาเนียขึ้น ผู้ที่ได้รับรางวัลคนต่อๆ มาได้แก่ Jora, Enacovici, Golestan, Otescu ฯลฯ Enesco เสียชีวิตเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม ค.ศ. 1955 ที่กรุงปารีส ด้วยวัย 74 ปี

5.2 บทวิเคราะห์

บทประพันธ์นี้ถูกประพันธ์ขึ้นในบันไดเสียง ซี ไมเนอร์ เริ่มบทเพลงด้วยทำนองที่เรียบง่าย ในลักษณะแบบเพลงร้อง ซึ่งในแนวทำนองนี้ เกิดขึ้นถึงสามครั้ง โดยครั้งที่สองเป็นจุดสุดยอดของบทเพลงโดยมีระดับที่สูงขึ้นไปจากตอนแรกอีกถึงคู่แปด และครั้งสุดท้ายเกิดขึ้นในตอนท้ายของบทเพลง ในเสียงที่อยู่ในช่วงเสียงที่ค่อนข้างต่ำ โดยจะต้องถูกเล่นโดยใส่ที่จับเสียง (Mute) อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 18 เพลง Legende อยู่ในบันไดเสียง ซี ไมเนอร์ เริ่มบทเพลงด้วยทำนองที่เรียบง่าย ในลักษณะแบบเพลงร้อง

The image shows a musical score for the piece 'Legende' by George Enesco. It is written for Trompette (Trumpet) and Piano. The key signature is C minor (three flats), and the time signature is 4/4. The tempo/mood is marked 'Lent et grave'. The Trompette part is in the upper register, and the Piano part is in the lower register. The Piano part includes a 'Fondu' section marked 'p' and 'Ped.'.

ในระหว่างทำนองดังกล่าว ผู้เล่นทรัมเป็ตจะต้องเล่นโน้ตที่เต็มไปด้วยการตัดลิ้นแบบ Triple และการเล่นแบบโครมาติก (Chromatic)¹⁹ มากมาย ในท่วงทำนองที่เร็วและจัดจ้าน บทเพลงมีความซับซ้อนและยากที่จะเล่นให้เข้ากัน ทั้งในแง่ของจังหวะ อัตราความเร็ว และระดับเสียงเป็นบทเพลงที่แสดงความสามารถของผู้เล่นทั้งสองอย่างแท้จริง

¹⁹โครมาติก (Chromatic) แบบครึ่งเสียง การดำเนินทำนองหรือดำเนินเสียงประสานแบบครึ่งเสียง อาศัยบันไดเสียงโครมาติกเป็นพื้นฐาน การใช้โน้ตครึ่งเสียงถือเป็นการแต้มสีสันให้กับเสียงประสาน

ตัวอย่างที่ 19 การเล่นแบบโครมาติก (Chromatic) ในท่วงทำนองที่เร็วและจัดจ้าน

ในช่วงที่เป็นจุดสุดยอดของบทเพลง ผู้ประพันธ์ได้เสนอทางเลือกให้ผู้เล่นทรมเปิดเล่นไว้สองแบบ คือ ทั้งโน้ตที่สูงถึงตัวโด หรือเพียงตัวบี-แฟลตเท่านั้น ทั้งนี้ ผู้บรรเลงได้เลือกทางเลือกที่เป็นโน้ตที่สูงกว่าเพลงเป็นทำนองที่เหมือนกับทำนองในช่วงแรกมากกว่า

ตัวอย่างที่ 20 จุดสุดยอดของบทเพลง ผู้ประพันธ์ได้เสนอทางเลือกให้ผู้เล่นทรมเปิดเล่นไว้สองแบบ คือ โน้ตที่สูงถึงตัวโด หรือเพียงตัวบี-แฟลตเท่านั้น

5.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

บทเพลงนี้เป็นบทเพลงประเภทเดียวกับโซนาตินา (Sonatina)²⁰ ของ Jean René Désiré พรองเซ่ ซึ่งเป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นมาในลีลาแบบโรงเรียนฝรั่งเศส (France School) คือ เป็นบทเพลงที่ถูกประพันธ์ขึ้นเพื่อทรมเปิดกับเปียโนอย่างแท้จริง บทเพลงนี้ผู้บรรเลงต้องตีความประกอบในการบรรเลง การใช้สีสันเสียง (Tone color) ซึ่งหมายถึงความเข้มของเสียง ความหนาวบางของเสียง ความใสกังวานของเสียง และความกว้างของเสียง การเล่นโน้ตระดับต่าง ๆ การออกเสียงและการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ซึ่งหมายถึง การออกเสียงด้วยลิ้นหรือการบังคับลิ้น (Tonguing) การไล่โน้ตบันไดเสียง (Scale) เสียงสูง - ต่ำ และการตีความของบทเพลง นอกจากนี้นักทรมเปิดจะต้องใช้เทคนิคที่สูงแล้ว ความยากอีกประการหนึ่งคือ การเล่นให้กลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกัน ระหว่างนักทรมเปิดกับนักเปียโน (Ensemble) ผู้แสดงต้องใช้ระยะเวลาเวลาในการฝึกซ้อมที่ยาวนานจนเกิดความเคยชินกับผู้บรรเลงเปียโน

5.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

สิ่งที่ต้องเตรียมตัวในการแสดงในบทเพลงนี้มีอยู่สองประเด็นหลักคือ เทคนิคการเล่นส่วนตัวของนักทรมเปิดและการเล่นร่วมกันระหว่างนักทรมเปิดและนักเปียโน

ในการเตรียมตัวนั้น ผู้แสดงต้องซ้อมโน้ตของตัวเองให้แม่นยำ โดยแบ่งเป็นสามส่วนหลัก คือ ส่วนที่เป็นช่วงนำ (Introduction) ส่วนที่เป็นท่อนเร็ว และส่วนสรุปในตอนท้าย ในช่วงแรกนั้น โดยเฉพาะโน้ตตัวแรก ผู้แสดงใช้วิธีการเล่นในการออกเสียงโดยไม่มีการใช้ลิ้น เพื่อต้องการที่จะให้เสียงที่ออกมาสั้นเบาที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ในขณะที่ตัวโน้ตที่ใช้ในช่วงประโยคแรกๆ ที่เล่นก็ยังคงยาวมากอีกด้วย การควบคุมลมและการออกเสียงจึงมีความจำเป็นมากในการเล่นส่วนที่เป็นท่อนช้านี้ การซ้อมคือการฝึกลากโน้ตเสียงยาว (Long Tone) ในระดับเสียงที่เบามากเป็นประจำทุกวัน โดยเน้นที่การควบคุมการปล่อยลมมากกว่าความยาว หลังจากนั้นการฝึกซ้อมก็จะสามารถเน้นไปที่ความยาวได้หลังจากเราควบคุมลมได้หนึ่งแล้ว ส่วนการออกเสียงนั้น ผู้แสดงได้ใช้วิธีการซ้อมกับ Metronome เป็นประจำ โดยเน้นการออกเสียงให้ออกมาตามเวลาที่ต้องการ จุดประสงค์ในการซ้อมจึงอยู่ที่การควบคุมให้ออกมาได้ตามเวลาที่ต้องการ

²⁰โซนาตินา (Sonatina) บทเพลงบรรเลงเดี่ยวขนาดย่อม บทเพลงสำหรับเดี่ยวเครื่องดนตรี มีขนาดเล็กกว่าโซนาตา และมีเทคนิคง่ายกว่าโซนาตา ประกอบด้วยหลายท่อนในอัตราคางเร็วและลีลาต่าง ๆ กัน ท่อนแรกมักอยู่ในสังคีตลักษณะโซนาตินา

ในท่อนต่อมาซึ่งเป็นท่อนเร็ว จำเป็นมากที่จะต้องบรรเลงภายใต้จังหวะที่แม่นยำ เพราะการบันทึกโน้ตในบทเพลงนี้ ประกอบกับความซับซ้อนอย่างมากในของบทเพลงโดยเฉพาะในแนวทำนองของทรมเปิด จะทำให้ผู้เล่นสับสนได้ โดยเริ่มจากการซ้อมซ้ำมากมาย แล้วค่อยๆปรับให้เร็วขึ้นเรื่อย ๆ โดยควรที่จะต้องเปิด Metronome ให้มีจังหวะย่อยด้วย และหากเป็นไปได้ ให้เปิดย่อยถึงระดับเศษหนึ่งส่วนสี่แล้วซ้อมให้ซ้ำมากที่สุด การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ของจังหวะทั้งหมด จะทำให้ปัญหาในการซ้อมร่วมกับเปียโนครั้งแรกลดลงไปได้เป็นอย่างมาก

โน้ตช่วงที่มีระดับเสียงสูงมาก ผู้แสดงใช้วิธีการเล่นโดยใช้ลมให้มากที่สุดโดยพยายามเล่นไม่ให้ดังจนเกินไป จะทำให้ไม่เกิดอาการที่เรียกว่า Over blow²¹ หรือการเป่าที่แรงเกินไปโดยไม่จำเป็น เพราะการเป่าที่แรงเกินไปนั้น ไม่ได้ช่วยให้เป่าเสียงสูงง่ายขึ้นแต่อย่างใด

ก่อนที่จะเข้าสู่ช่วงท้ายของบทเพลง จะมีชุดบันไดเสียงที่เป็นแบบโครมาติก (Chromatic) กลับไปกลับมา ซึ่งมีวิธีการใช้นิ้วที่เร็วและแม่นยำ ทั้งในด้านของจังหวะและความเร็วในการปล่อยวิธีที่ผู้แสดงเลือกใช้ในการฝึกซ้อมในท่อนนี้คือ การกดลูกสูบแรงขึ้นเล็กน้อยทุกครั้งที่ต้องใช้นิ้วที่สาม ซึ่งสามารถแก้ปัญหาเรื่องการกดลูกสูบไม่สนิทได้

การใช้ที่จับเสียงในตอนท้ายของบทเพลง สิ่งที่สำคัญคือการเลือกใช้ที่จับเสียงให้ถูกกับบทเพลง ในบทเพลงนี้ผู้แสดงเลือกใช้ที่จับเสียงที่ให้เสียงที่เบาลงมากกว่าที่จับเสียงที่ให้เสียงเปลี่ยนไปในขณะเดียวกัน ควรเลือกที่ฟวับเสียงที่สามารถควบคุมน้ำเสียง (Intonation) ได้ และที่สำคัญคือสามารถเล่นได้เบาๆโดยไม่อึดอัด

การบรรเลงร่วมกันเปียโน ผู้แสดงได้ใช้เวลาในการศึกษาโน้ตของเปียโนไม่น้อยไปกว่าการซ้อมกับตัวเอง เนื่องจากการประสานกันที่ลงตัวระหว่างทรมเปิดและเปียโนเป็นสิ่งที่สำคัญมาก และในลักษณะเดียวกัน คือการแบ่งบทเพลงออกเป็นสามช่วงเพื่อให้ง่ายต่อการประมวลการซ้อม โดยในช่วงแรกที่เป็นทำนองช้า การประสานควรจะเน้นไปที่ความพร้อมเพรียงของการบรรเลงคู่กัน ความพร้อมเพรียงในการเริ่มเสียงแต่ละเสียง และที่สำคัญมากคือน้ำเสียงในช่วงนี้

ช่วงที่สองซึ่งเป็นท่อนเร็ว ผู้แสดงเน้นความสำคัญให้ผู้เล่นทั้งสอง เล่นได้อย่างพร้อมเพรียงมากที่สุด การซ้อมเริ่มจากการซ้อมที่ช้ามาก เปิด Metronome แบบนับย่อย และพยายามฟังการประสานที่ลงตัว หลังจากนั้นค่อยทำให้เร็วขึ้นตามลำดับ

ในช่วงสุดท้ายของบทเพลง การประสานทำนองระหว่างสองผู้เล่นจะคล้ายกับทั้งสองช่วงแรก เนื่องจากโน้ตมีลักษณะที่คล้ายกัน ผู้แสดงจึงใช้วิธีการซ้อมแบบเดิมที่กล่าวมาในการเตรียมตัวและฝึกซ้อม

ในช่วงท้ายสุดที่ ทรมเปิดต้องใช้ที่จับเสียงนั้น ก่อนแสดงทุกครั้งต้องมีการลองเล่นเพื่อตรวจสอบว่ามี Intonation ที่เท่ากันระหว่างเปียโนในแต่ละตัวกับที่จับเสียงนั้นเข้ากันหรือไม่อย่างไร

²¹Overblowing การเป่าอัด การเป่าแรง ๆ ในการเล่นเครื่องลม จะได้เสียงสูงที่เป็นเสียงหลอก

5.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

เพลง Legende ประพันธ์โดย จอร์จ เอนสโก นักประพันธ์ชาวโรมาเนีย ศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้คือ Hakan Hardenberger เช่นเดียวกับเพลง Sonatine ซึ่งประพันธ์โดย ฟร็องเซ่ บรรเลงเปียโนประกอบโดย Leif Ove Andsnes จากแผ่นบันทึกเสียงของ อีเอ็มไอ เรคคอร์ด (EMI Records)

บทเพลงนี้มีการแสดงความสามารถของนักทรัมเปตสูง การตีความบทเพลง คือ มีการแสดงความสามารถตั้งแต่ต้นเพลง มีการออกเสียงอย่างแม่นยำ ไม่แข็งกระด้าง ในประโยคที่ยาวมากของช่วงซ้ำในตอนแรกที่ต้องควบคุมทั้งตั้ง-เบา ความยาวของโน้ต และที่สำคัญคือต้องมีการควบคุมโทนเสียงให้อยู่ในลักษณะเดียวกันตั้งแต่ต้นจนถึงจบประโยคทุกครั้งในการเล่น ซึ่ง ฮาร์เดนเบอเกอร์ สามารถเป็นตัวอย่างได้ดี ทั้งในตอนซ้ำซึ่งเป็นตอนที่ผู้แสดงได้ใช้ความสามารถด้านการควบคุมประโยคเพลงและเสียง และในตอนที่เป็นตอนเร็วก็มีการแสดงความสามารถด้านเทคนิคที่สามารถควบคุมโน้ตทุกตัวให้มีระดับเสียงที่เท่ากัน สามารถเล่นได้ตรงจังหวะ ไม่เพี้ยน ไม่ว่าจะเป็นโน้ตตัวที่สูงที่สุดหรือโน้ตตัวที่ต่ำสุดของบทเพลง ที่สำคัญคือนักเปียโนที่บรรเลงในเพลงนี้ คือ Leif Ove Andsnes เป็นนักเปียโนที่มีชื่อเสียง

ความยากของบทเพลงนี้คือ ผู้เล่นทั้งสองต้องมีความพร้อมเพรียงกัน นักเปียโนเพียงบรรเลงประกอบเท่านั้น แต่ทั้งทรัมเปตและเปียโนต้องบรรเลงไปพร้อมกัน นักเปียโนสามารถเล่นได้ทั้งแนวตั้งและแนวนอน คือ มีการเล่นโน้ตที่ตรงกันหมดทุกตัว น้ำเสียงในแนวนอนของโน้ตทรัมเปตที่ต้องเล่นให้ตรงกับโน้ตเปียโนก็สามารถบรรเลงออกมาได้เป็นอย่างดี

6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin

6.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

จอร์จ เกร์ชวิน (George Gershwin, 1898 - 1937) เกิดเมื่อวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 1898 ณ เมืองบรูกลิน ประเทศนิวยอร์ก จอร์จ เกร์ชวิน เป็นนักเปียโนและนักประพันธ์เพลงชาวอเมริกัน มีผลงานในแนวดนตรีคลาสสิก และเพลงป๊อป โดยเป็นผู้ประพันธ์บทเพลงประกอบละครบรอดเวย์ที่มีชื่อเสียง ทั้งในนามส่วนตัวและผลงานร่วมกับไอรา เกร์ชวิน พี่ชาย ที่เป็นผู้ประพันธ์คำร้อง ผลงานที่มีชื่อเสียง เช่น ออร์เคสตรากับเปียโน Rhapsody in Blue (1924), An American in Paris (1928) โอเปร่า Porgy and Bess (1935) ซึ่งมีเพลงที่ไพเราะและได้รับชื่อเสียงอย่างมากคือ Summertime และเพลงประกอบภาพยนตร์ Shall We Dance (1937)

จอร์จ เกร์ชวิน เดิมชื่อ ยาค็อบ เกร์ชโชวิทซ์ (Jacob Gershowitz) บิดาเป็นชาวยิวเชื้อสายโปแลนด์มาจากเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก ชื่อ มอร์ริส เกร์ชโชวิทซ์ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อสกุลเป็น เกร์ชวิน (Gershwin) จอร์จเป็นลูกคนที่สองในจำนวนสี่คน มีพี่ชายชื่อ อีسرائเอล เกร์ชโชวิทซ์ (ไอรา เกร์ชวิน) มีน้องชายชื่อ อาร์เทอร์ และน้องสาวชื่อ ฟรานเชส จอร์จเป็นคนแรกในตระกูลเกร์ชวินที่เปลี่ยนวิธีสะกดนามสกุล จาก "Gershwin" เป็น "Gershwin"

จอร์จ เกิร์ชวินเริ่มชีวิตการแสดงดนตรีตั้งแต่อายุ 15 ปี และเริ่มมีผลงานบันทึกเสียงเมื่ออายุ 17 ปี ในปี ค.ศ. 1924 เริ่มมีผลงานร่วมกับพี่ชาย โดยแต่งละครเพลง Lady Be Good มีเพลงฮิตคือ เพลง "Oh, Lady Be Good!" ตามมาด้วย Oh, Kay! (1926), Funny Face (1927), Strike up the Band (1927), Show Girl (1929), Girl Crazy (1930) มีเพลงฮิตคือ I Got Rhythm และ Of Thee I Sing (1931) ที่ได้รับรางวัลพูลิต จอร์จ เกิร์ชวินเสียชีวิตวันที่ 11 กรกฎาคม ค.ศ. 1937 ณ ฮอลลีวูด ประเทศแคลิฟอร์เนีย ด้วยวัยเพียง 38 ปี ด้วยโรคเนื้องอกในสมอง

6.2 บทวิเคราะห์

เดิมบทประพันธ์นี้ เกิร์ชวิน ประพันธ์ให้กับเปียโน แต่ในการแสดงชุดนี้ถูกเรียบเรียงให้ ทรัมเป็ตและเปียโน แต่ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์ลักษณะใด ๆ ทั้งสิ้น โดยมีทั้งหมดสาม กระบวน แบ่งเป็นท่อนเร็ว ช้า เร็ว

กระบวนที่ 1 อัตราความเร็วปานกลาง (Moderato) เป็นองค์ลักษณะแบบสามตอน โดยในบท นำเป็นการบรรเลงโดยทรัมเป็ตอย่างเดี่ยวสั้น ๆ หลังจากนั้นก็นำเข้าสู่วัตถุเพลง โดยมี ทรัมเป็ตเล่นทำนองและมีแนวเปียโนประกอบเท่านั้น โดยในบทเพลงเต็มไปด้วยจังหวะขัด เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีความยาวไม่มาก จึงมีแนวทำนองไม่มาก หลังจากนั้นแนวทำนองที่เข้ามา ครั้งแรกได้กลับมาอีกครั้งในตอนท้ายของบทเพลง แล้วก็จบลงด้วยบันไดเสียงโครมาติกทั้งเปียโน และทรัมเป็ต

ตัวอย่างที่ 21 การบรรเลงโดยทรัมเป็ตอย่างเดี่ยวสั้น ๆ ในบทนำ

The image shows a musical score for a Trumpet and Piano. The Trumpet part is in the upper staff, marked 'Allegro ben ritmico e deciso' and 'muted'. It plays a short melodic phrase. The Piano part is in the lower staff, marked 'f con licenza' and 'a tempo'. It plays a short melodic phrase. The score is in 2/4 time and includes dynamic markings like 'f' and 'col 8va'.

กระบวนที่ 2 โรแมนซ์ จังหวะช้า (Romance: Andantino) เริ่มบทเพลงด้วยโน้ตแนวเบสเดิน ไปอย่างช้า ๆ ไม่รีบร้อน หลังจากนั้นทรัมเป็ตก็บรรเลงแนวทำนอง มีลักษณะคล้ายกับแนวทำนอง แบบแจ๊ส โดยแนวทำนองนี้ กลับมาทั้งหมดอีกสองครั้ง โดยทั้งหมดที่กลับมาจะมีการใส่โน้ตประดับ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และมีการเขียนกำกับการใช้ที่ซับซ้อนเสียงในเวลาต่าง ๆ กัน

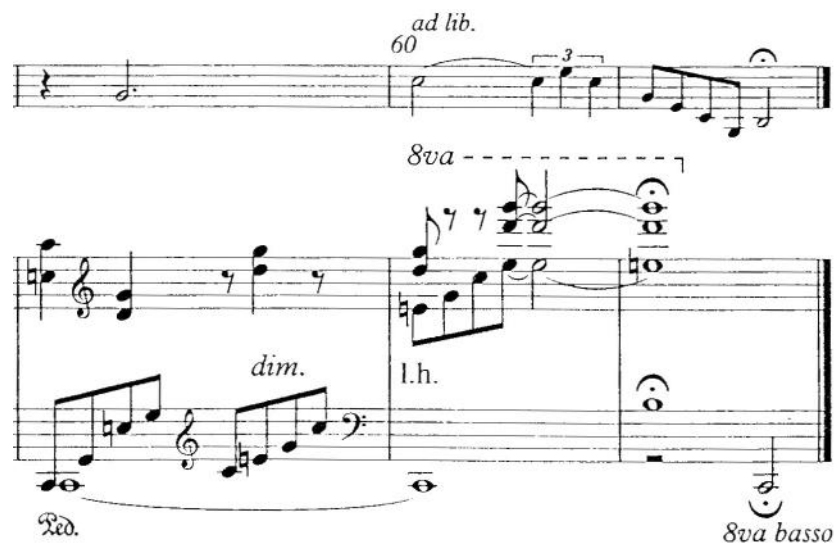
ตัวอย่างที่ 22 เริ่มบทเพลงด้วยโน้ตแนวเบสเดินไปอย่างช้า ๆ หลังจากนั้นทรมเปิดก็บรรเลงแนวทำนอง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับแนวทำนองแบบแจ๊ส

ในระหว่างทำนองครั้งที่สองและครั้งที่สาม มีการบรรเลงเดี่ยวของเปียโน ในรูปแบบที่เป็นแจ๊สมาก โดยมีการดำเนินทำนองแนวเบสแบบ Walking bass และสามารถบรรเลงในรูปแบบจังหวะสวิง (Swing) หรือสามารถบรรเลงแบบเน้นจังหวะชัด จะสามารถให้ความมีชีวิตชีวาในรูปแบบสวิงมากขึ้นอีกด้วย

ในตอนท้าย มีการเขียนกำกับให้แนวทรมเปิดบรรเลงในลักษณะการดันสดแบบสั้น ๆ หรือ Improvisation อีกด้วย

ตัวอย่างที่ 23 การเขียนกำกับให้แนวทรมเปิดบรรเลงในลักษณะการดันสดแบบสั้น ๆ หรือ Improvisation

กระบวนที่ 3 จังหวะแบบ สเกิร์ชโซ เร็ว มีชีวิตชีวา (Scherzo: Allegro vivace) เป็นกระบวนที่มีความสนุกสนาน โดยในทั้งหมดสามกระบวน กระบวนนี้มีความเร็วมากที่สุด และมีลักษณะของจังหวะ ที่เป็นจังหวะขดมากที่สุด โดยมีแนวทำนองที่เปิดขึ้นมา บรรเลงซ้ำกันทั้งหมดสามครั้ง ในระหว่างทำนองที่บรรเลงมานั้น มีทำนองสั้น ๆ บรรเลงอยู่ตลอด ในช่วงกลางของกระบวนมีการหยุดสั้น ๆ แล้วขึ้นทำนองที่สาม เป็นแนวทำนองที่นำไปสู่จุดสุดยอดของกระบวน โดยจะมีจังหวะช้าลงเล็กน้อยและมีการเขียนกำกับให้จังหวะดังขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งแนวทำนองที่หนึ่งกลับมาให้แนวทรมเปิดบรรเลงอีกครั้งจนกระทั่งจบกระบวน ซึ่งเป็นการจบบทเพลงไปในที่สุด

ตัวอย่างที่ 24 กระบวนที่ 3 จังหวะแบบ สเกิร์ชโซ เร็ว มีชีวิตชีวา

6.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

Three Preludes ของจอร์จ เกิร์ชวิน เป็นบทเพลงที่แตกต่างจากบทเพลงอื่น ๆ ในการแสดงชุดนี้ ด้วยรูปแบบลีลาในการบรรเลงที่อยู่ในประเภทดนตรีแจ๊ส โดยดั้งเดิมถูกประพันธ์ให้กับเปียโน แต่ถูกเรียบเรียงใหม่เพื่อให้ทรมเปิดบรรเลงคู่กับเปียโน โดยวัตถุประสงค์ในการเลือกบรรเลงบทเพลงนี้คือ ลีลาที่แตกต่างออกไปจากการรายการแสดงทั้งหมด รวมทั้งแสดงความสามารถของเครื่องดนตรีทรมเปิดที่สามารถบรรเลงในลีลาดนตรีแจ๊สได้อย่างเหมาะสม บทเพลงนี้ยังเป็นบทเพลงที่น่าฟังและเหมาะสำหรับการแสดงอีกด้วย

บทเพลงนี้มีทั้งหมด 3 กระบวน ซึ่งในการแสดงครั้งนี้ ผู้บรรเลงต้องพยายามตีความและบรรเลงให้ออกมาแตกต่างจากรูปแบบดนตรีคลาสสิกให้มากที่สุด บทเพลงนี้มี 3 กระบวน (เร็ว - ช้า - เร็ว) เป็น 3 กระบวนที่มีลีลาการบรรเลงแบบแจ๊สที่แตกต่างกันไป นอกจากลีลาการเล่นแล้วบทเพลงนี้ต้องคำนึงถึงบทบาทและความสำคัญในการบรรเลงของทั้งทรมเปิดและเปียโน โดยจะต้องบรรเลงร่วมกันให้พร้อมเพรียงและกลมกลืน (Ensemble) ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

6.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

ทั้งสามกระบวนดังกล่าวมีความแตกต่างมากในทุกด้าน ทั้งในเรื่องการเล่น ลักษณะของโน้ต และการตีความ และหากจะเล่นให้ได้บรรเลง ผู้แสดงควรรู้ว่าบทเพลงนี้ เกิร์ชวินไม่ได้ประพันธ์

ให้กับทรัมเป็ตและเปียโน หากแต่ประพันธ์ให้กับเดี่ยวเปียโนเท่านั้น และยังมีอีกหลายเครื่องมือที่นำเอาบทเพลงนี้ไปบรรเลง ผู้แสดงได้ศึกษาการเล่นของศิลปินหลายท่านในหลากหลายเครื่องมือทำให้ผู้แสดงมีมิติในการเล่นที่กว้างขึ้น และทำให้ไม่พยายามเล่นให้เหมือนกับประพันธ์ให้กับเปียโนอย่างเดียว ซึ่งเป็นไปได้ยากที่จะบรรเลงบนทรัมเป็ตให้เหมือนเปียโนแล้วจะทำให้สามารถฟังออกมาแล้วไพเราะได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการตีความบทเพลงด้วย

ในกระบวนที่หนึ่งเป็นกระบวนที่มีความเป็นแจ๊สสูง เริ่มบทเพลงด้วยการเล่นเดี่ยวแล้วตามด้วยเปียโน ซึ่งในท่อนนี้ การประสานกันของผู้แสดงทั้งนักเปียโนและนักทรัมเป็ต และเนื่องจากบทเพลงนี้ดั้งเดิมมาจากการเดี่ยวเปียโน ฉะนั้นผู้แสดงต้องพยายามดึงแนวทำนองที่ซ่อนอยู่จากทั้งทรัมเป็ตและเปียโนออกมาให้ชัดเจน ในขณะเดียวกันก็ไม่ควรพยายามที่จะเล่นแนวที่ไม่ควรที่จะเด่นออกมากลบแนวทำนอง การเริ่มในแต่ละประโยคให้พร้อมเพรียง ผู้แสดงใช้วิธีการหายใจให้พร้อมกันกับนักเปียโน พบว่าได้ผลดีมาก โดยเฉพาะในตอนท้ายของกระบวนซึ่งต้องเริ่มประโยคให้พร้อมกันมากที่สุด

กระบวนที่สองเป็นกระบวนที่อยู่ในจังหวะที่ช้ากว่ากระบวนแรกและกระบวนที่สามมาก ทำนองเดียวกันที่อยู่ในทรัมเป็ตมาซ้ำกันถึงสามครั้ง ผู้แสดงใช้วิธีการเปลี่ยนสีสนในแต่ละช่วงด้วยการใช้ที่ขับเสียงที่แตกต่างกันออกไป ไชล์มที่มีความมั่นคงและสม่ำเสมอในการบรรเลงทำนองซึ่งมีเสียงสูงและต่อเนื่องในช่วงกลางของทำนองทั้งสามครั้ง ในช่วงที่มีการเดี่ยวเปียโนก่อนเข้าทำนองครั้งที่สาม ผู้แสดงได้หารือกันแล้วพบว่าการเล่นแบบตรง ๆ จะทำให้ฟังออกมาดูดีกว่า อีกทั้งได้ศึกษาการเล่นของหลาย ๆ ท่านมา พบว่าส่วนใหญ่จะไม่เล่นเป็นสวิง

ลักษณะที่เป็นเหมือน Ragtime ในกระบวนสุดท้ายนั้นทำให้บทเพลงนี้จบลงอย่างสนุกสนาน แนวทำนองที่มีจังหวะชัดมาก ผู้แสดงใช้วิธีไม่เล่นเน้นมากจนเกินไปในจังหวะชัดทั้งหมด และที่สำคัญคือต้องพยายามรักษาความเร็วเพราะมีแนวโน้มง่ายมากที่จะเร่งความเร็วขึ้นไปเรื่อย ๆ ในแนวทำนองที่เข้าไปมา ผู้แสดงพยายามใส่ความดังเบาของจังหวะให้มีความน่าสนใจเช่นการเล่นดังขึ้นหรือเบาลงเรื่องเป็นต้น

6.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

Three Preludes ประพันธ์โดย จอร์จ เกิซวิน (George Gershwin) ศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้คือ Jens Lindermann บรรเลงเปียโนประกอบโดย เจนนิเฟอร์ สโนว์ (Jennifer Snow) ซึ่งเป็นภรรยาของ Linderman จากแผ่นบันทึกเสียงของ อีเอ็มไอ เรคคอร์ด (EMI Records)

Three Preludes นั้น แต่เดิมเป็นเพลงที่บรรเลงโดยเปียโน ดังนั้นเมื่อนำมาเล่นกับทรัมเป็ตจึงมีการดัดแปลงเมโลดีออกมาบรรเลงโดยทรัมเป็ตทั้งสามท่อน ทำให้เมโลดีของเพลงนี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น Linderman สามารถบรรเลงออกมาได้อย่างชัดเจน แม้กระทั่งโน้ตเปียโน ผู้เล่นก็สามารถบรรเลงได้ดีมากเช่นเดียวกัน ซึ่งนักเปียโนส่วนใหญ่จะรู้จักเพลง Three Preludes เป็นอย่างดี

ในท่อนที่หนึ่งนั้น มีความไพเราะเป็นอย่างมาก เพลงฉบับที่ผู้แสดงเล่นกับฉบับที่ Linderman เล่นนั้นต่างกันเนื่องจากการเรียบเรียงกันคนละแบบ ทำให้เมโลดี้ของทริ้มเบ็ตมีความแตกต่างกัน แต่ก็มีคล้ายคลึงกัน Linderman สามารถเลือกใช้เสียงที่มีความเป็นแจ๊สสูง คือ ค่อนข้างสว่าง และมีความยืดหยุ่นในเสียงสูงสามารถเล่นสูง-ต่ำได้ดี มีความลื่นไหลของบทเพลง ประโยคของบทเพลงก็มีความยาวมาก โดยเฉพาะในตอนท้ายของท่อนที่หนึ่งนั้น มีโน้ตครึ่งเสียงซึ่งเป็นสเกลโครมาติกบรรเลงพร้อมกันกับเปียโน ซึ่งมีความพร้อมเพรียงกันอย่างสมบูรณ์แบบ

ในท่อนที่สอง Linderman เลือกใช้สำเนียงการเล่นและอุปกรณ์ได้เป็นอย่างดี คือ ใช้ที่จับเสียงในทำนองที่เหมือนกันทั้งหมดสามครั้งแตกต่างกัน รวมกับท่อนกลางที่มีการเดี่ยวเปียโน ซึ่งนักเปียโนสามารถตีความได้อย่างยอดเยี่ยม ซึ่งในที่นี้นักเปียโนนั้นเล่นสำเนียงที่ออกแจ๊ส บุคคลที่ไม่คุ้นเคยกับเพลงแจ๊สเข้าใจว่าการเล่นแจ๊สที่มีโน้ตกำกับอยู่เป็นเช่นไร เพราะโน้ตของเพลงแจ๊สส่วนใหญ่แล้วจะไม่มีโน้ตกำกับทุกตัว ดังนั้นนักดนตรีคลาสสิกเมื่อเล่นเพลงแจ๊สจะมีโน้ตกำกับ เพื่อให้รู้ว่าต้องเล่นในสำเนียงใด

ในท่อนที่สามเป็นท่อนที่มีความสนุกสนาน Linderman ได้แสดงความสามารถมากมายในท่อนนี้ สามารถเปลี่ยนโน้ตขึ้นลงได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะโน้ตตัวสุดท้ายของบทเพลงที่จบด้วยตัวโน้ตตัวที่สูงมาก ซึ่งไม่ใช่ว่านักทริ้มเบ็ตทุกคนจะสามารถทำได้ ทำให้สำเนียงและการเล่นของ Linderman มีความเข้ากันกับบทเพลงเป็นอย่างมาก

7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke

7.1 ประวัติของผู้ประพันธ์และความสำคัญของบทเพลง

Alexander Goedicke เกิดเมื่อวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ. 1877 ณ มอสโก ประเทศรัสเซีย นอกจากประพันธ์เพลงแล้ว Goedicke ยังเป็นนักเปียโนและนักออร์แกนอีกด้วย Goedicke สำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ. 1898 ต่อมาได้รับรางวัล Rubenstein จากการประกวดประพันธ์เพลง และได้เป็นอาจารย์ที่มอสโก ประเทศรัสเซีย ในปี ค.ศ. 1909

ผลงานที่ได้รับความนิยมของ Goedicke คือ งานประเภทซิมโฟนี (Symphony) อุปรากร (Operas) และประเภทดนตรีแชมเบอร์ (Chamber music) นอกเหนือจากนี้ Goedicke ยังประพันธ์เพลง Concert Etude ให้กับทริ้มเบ็ตและเปียโน เป็นผลงานที่มีเสน่ห์และต้องใช้ความสามารถในการบรรเลงมากกว่าปกติ ด้วยความสามารถและจินตนาการของ Goedicke ที่แปลกกว่าบุคคลอื่น ๆ ในคอนเสิร์ตของ Goedicke เขาได้นำบทเพลงที่บรรเลงในออร์แกนมาบรรเลงลงบทเปียโน

Goedicke ถือเป็นผู้มีพรสวรรค์คนหนึ่ง ผลงานของเขามีออกมามากมาย แม้ผลงานในช่วงแรก ๆ จะไม่ได้รับความนิยม และเป็นผลงานที่น่าอับอายต่อคริสตจักรในสมัยนั้น แต่ด้วยความรัก ความมั่นคงและระยะเวลาในการศึกษาสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในระยะเวลาต่อมา ผลงานทุกชิ้นของ Goedicke ก็ได้สร้างความตระหนักแก่คริสตจักรเป็นอย่างมาก Goedicke เสียชีวิตเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ค.ศ. 1957 ณ มอสโก ประเทศรัสเซีย ด้วยวัย 80 ปี

7.2 บทวิเคราะห์

ในบทเพลงนี้ มีแนวทำนองหลักอยู่ทั้งหมดสองแนวทำนอง โดยเริ่มต้นบทเพลงด้วยบันไดเสียง จี ไมเนอร์ ด้วยความเร็วและลักษณะทำนองที่ตื่นเต้น หลังจากนั้น แนวทำนองที่สอง ซึ่งมีลักษณะที่ตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงกับแนวทำนองที่หนึ่ง มีลักษณะที่คล้ายกับเพลงร้อง มีความยาวและความต่อเนื่องมาก โดยอยู่ในบันไดเสียง บีแฟลต เมเจอร์ หลังจากนั้น ทำนองที่หนึ่งก็กลับมาอีกครั้งโดยอยู่ในบันไดเสียงเดิม และตามด้วยแนวทำนองที่สองซึ่งอยู่บนบันไดเสียงที่แตกต่างกันออกไป โดยอยู่ในบันไดเสียง จี เมเจอร์ หลังจากนั้นก็ตามด้วยการสรุปบทเพลงหรือโคดา (Coda) แบบสั้น ๆ และจบบทเพลงโดยมีการกำกับให้ความดังเบา เบาลงเรื่อย ๆ จนจบบทเพลง

ตัวอย่างที่ 25 แนวทำนองที่หนึ่ง เริ่มต้นบทเพลงด้วยบันไดเสียง จี ไมเนอร์ ด้วยความเร็วและลักษณะทำนองที่ตื่นเต้น

Allegro molto

Trumpet in C

mf leggiero

Piano

sf mf

ตัวอย่างที่ 26 แนวทำนองที่สอง มีลักษณะที่ตรงกันข้ามโดยกับแนวทำนองที่หนึ่ง คือมีลักษณะที่คล้ายกับเพลงร้อง

⑤

mf f

p cresc.

7.3 วัตถุประสงค์ในการบรรเลงบทเพลง

บทเพลงนี้มีรูปแบบอยู่ในกลุ่มบทเพลงแฟนตาเซีย (Fantasia)²² เป็นบทเพลงที่ใช้เทคนิคจำนวนมาก เช่น การตัดลิ้นที่หลากหลาย (Multi - Tonguing) เสียงสูง-ต่ำ การใช้ Lip-Trill และเป็นบทเพลงที่มีลีลา ซึ่งเป็นบทเพลงมาตรฐานสำหรับการแสดงทรมเปิด

วัตถุประสงค์ในการเลือกบรรเลงบทเพลงนี้คือ เป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นเพื่อทดสอบความสามารถของนักทรมเปิดโดยเฉพาะ จึงเป็นบทเพลงที่มีเทคนิคในการบรรเลงที่ยาก มีอัตราจังหวะที่เร็ว นอกจากนั้นบทเพลงนี้ยังมีช่วงลิ้นที่ต้องสื่อถึงความอ่อนหวานเลียนแบบการขับร้อง (Cantabile) ซึ่งถือเป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทักษะการบรรเลงได้เป็นอย่างดี เทคนิคดังกล่าวได้แก่ เทคนิคการบังคับลิ้นซ้อน (Double tonguing) ในอัตราจังหวะที่เร็วมาก เทคนิคการไล่นิ้ว ซึ่งมักไม่พบบ่อยในบทเพลงกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง เทคนิคการควบคุมเสียงระหว่างเสียงต่ำ-เสียงสูงกับความดัง-เบาที่เปลี่ยนทันที มีการควบคุมลักษณะเสียง (Articulation) ซึ่งหมายถึงการออกเสียงด้วยลิ้นหรือการบังคับลิ้น (Tonguing) จากเครื่องหมายต่าง ๆ อาทิ เครื่องหมายเชื่อมเสียง (Slur) เครื่องหมายเสียงสั้น (Staccato) และเป็นบทเพลงที่มีลีลาที่ตื่นเต้น เหมาะสำหรับการบรรเลงและการรับฟังด้วย

7.4 การฝึกซ้อมกับบทเพลง ปัญหาและการแก้ไข

บทเพลงนี้ แม้จะมีการใช้เทคนิคการเล่นทรมเปิดขั้นสูง แต่เนื่องจากผู้แต่งมีความเข้าใจในเทคนิคการเล่นทรมเปิดเป็นอย่างดี จึงทำให้มีความเป็นไปได้ หากผู้เล่นทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และมีการวางแผนการฝึกซ้อมอย่างเป็นขั้นตอน โดยผู้แสดงพบว่า มีความเข้าใจในตัวบทเพลง มีการใช้เทคนิคซ้ำ ๆ กันอย่างต่อเนื่อง และทำนองหลักมีเพียงสองทำนอง จึงทำให้การซ้อมบทเพลงนี้ไม่ยากจนเกินไป และเนื่องจากผู้ประพันธ์ได้ประพันธ์ขึ้นเป็นอย่างดีสำหรับเครื่องดนตรีทรมเปิด ทำให้ทุกอย่างลงตัวกับการบรรเลงเป็นอย่างดี

ในช่วงที่หนึ่ง มีลักษณะโน้ตที่ต่อเนื่องและรวดเร็ว ควรฝึกซ้อมให้ช้าที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยใช้ Metronome ประกอบการซ้อมทุกครั้ง การซ้อมในลักษณะนี้ ทำให้การบรรเลงมีผิดพลาดน้อย เพราะมีจังหวะช้ามาก และยังช่วยให้ผู้บรรเลงสามารถจดจำโน้ตได้อย่างรวดเร็ว หากบรรเลงผิดพลาดมากเท่าไร ร่างกายก็จะจำในส่วนที่ผิดพลาดนั้น การซ้อมช้า ๆ จะช่วยพัฒนาด้านนี้ได้เป็นอย่างดี เมื่อร่างกายของสามารถจำการบรรเลงที่ถูกต้องได้ แม้จะบรรเลงด้วยความเร็ว ก็ยังสามารถบรรเลงได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ดังนั้นการฝึกซ้อมที่ดี จึงควรเริ่มอย่างช้า ๆ ยิ่งช้ามาก ความผิดพลาดในการบรรเลงก็จะลดน้อยลง หลังจากนั้นค่อยปรับความเร็วขึ้นให้ถึงความเร็วที่ต้องการ

²² แฟนตาเซีย (Fantasia) บทเพลงจินตนาการ เป็นบทเพลงประเภทหนึ่งในรูปแบบอิสระมักแฝงไว้ด้วยความคิดคำนึง ความฝันและจินตนาการ

ช่วงทำนองที่สอง เนื่องจากเป็นแนวทำนองที่มีลักษณะเหมือนเพลงร้องหรือ Cantabile และ ยังมีความยาวของประโยคที่ค่อนข้างยาว ผู้แสดงใช้วิธีการซ้อมในอัตราความเร็วที่มากกว่าปกติ เล็กน้อย เพื่อให้เข้าใจถึงประโยคใหญ่ และวลีที่ซ่อนอยู่ภายในประโยคนั้น การซ้อมด้วยอัตราความเร็วที่มากกว่าที่เล่นจริงนั้น จะทำให้สามารถเข้าถึงประโยคเพลงและทิศทางที่ประโยคควรดำเนินไป ลด ความผิดพลาดของผู้แสดง ไม่เล่นเป็นแนวตั้งจนมากเกินไป หลังจากนั้นผู้แสดงก็ซ้อมให้มีอัตรา จังหวะที่ช้าลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงอัตราจังหวะที่ผู้แสดงต้องการ

ในการใช้ Multi-tonguing หรือเทคนิคในการเล่นเครื่องลง โดยใช้ลิ้นในการตัดเสียงมากกว่า หนึ่งอย่างรวดเร็วนั้น ผู้แสดงใช้วิธีการซ้อมแบบซ้ำมาก โดยเน้นให้ตัวโน้ตที่ออกเสียงด้วยตัว K นั้น ชัดเจนเหมือนกับการตัดลิ้นตัว T และที่สำคัญคือ การเล่นโน้ตทุกตัวให้ยาวที่สุดเท่าที่จะสามารถทำ ได้ เมื่อเล่นเร็วขึ้นถึงอัตราความเร็วที่ต้องการ จะได้ความชัดเจนและความยาวของตัวโน้ตตามที่ ถูกต้อง เสียงที่ผู้ฟังได้ยินจะชัดเจนขึ้น และที่สำคัญคือประโยคเพลงจะไม่ถูกตัดทอนให้ฟังเป็น แนวตั้งอีกด้วย

7.5 ความแตกต่างในการบรรเลงเทียบกับศิลปินอ้างอิง

ศิลปินที่ผู้แสดงใช้อ้างอิงสำหรับบทเพลงนี้คือ Ole Edvard Antonsen บรรเลงเปียโนประกอบ โดย Wolfgang Sawallisch จากแผ่นบันทึกเสียงของ อีเอ็มไอ เรคคอร์ด (EMI Records)

เพลง Concert Etude ที่บรรเลงโดย Ole Edvard Antonsen เป็น Concert Etude ที่ดีที่สุดที่ ผู้แสดงเคยได้รับฟังมา เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเทคนิคมากและนิยมใช้เป็นเพลงในการแข่งขัน Antonsen นั้นสามารถประสานความเร็ว เทคนิคและดนตรีได้อย่างลงตัว เลือกใช้จังหวะที่ไม่ซ้ำ จนเกินไป ที่สำคัญคือ บทเพลงนี้ถึงแม้จักเปียโนไม่มีบทบาทมากนัก เพราะเป็นการบรรเลงประกอบ แต่โน้ตเปียโนนั้นก็มีความยากมากเช่นกัน ซึ่งสามารถบรรเลงออกมาได้เป็นอย่างดี

บทเพลงนี้มีทำนองอยู่สองแบบ ช่วงที่เร็วมากคือทำนองที่หนึ่ง Antonsen สามารถประสาน ความเร็วกับดนตรีได้อย่างลงตัว ศิลปินชื่อจาคอบบัส ชง²³ ซึ่งเป็นทั้งนักทรมเปตและอาจารย์แนะนำ ว่า Antonsen เป็นนักทรมเปตที่สามารถเล่นประสานความเร็ว ดนตรี ประโยค ได้ให้คำแนะนำว่า เสียงที่ดีควรเป็นอย่างไร มีการเล่นโน้ตที่เหมือนเสียงร้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่า Antonsen นั้น สามารถรักษาเสียงได้เป็นอย่างดีตลอดตั้งแต่ต้นจนจบเพลง

²³ สัมภาษณ์ จาคอบบัส ชง, อดีตหัวหน้ากลุ่มทรมเปตของวงดุริยางค์ซิมโฟนีเชียงใหม่, 16 เมษายน 2554.

บทที่ 3

วิธีการแสดงเดี่ยวทรมเปิด

1. ข้อมูลการแสดง

ผู้แสดงได้คัดเลือกบทเพลงสำหรับการแสดงทั้งหมดจำนวน 7 เพลง ดังนี้

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli
2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann
3. Concerto for Trumpet in E ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel
4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix
5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu
6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin
7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke

2. วัตถุประสงค์ของการแสดง

1. เพื่อศึกษาขั้นตอนการพัฒนาทักษะการบรรเลงทรมเปิด
2. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงมาตรฐานระดับบัณฑิตศึกษาสำหรับทรมเปิดทั้งด้านรูปแบบการประพันธ์และรูปแบบการบรรเลง
3. เพื่อวางแผนการพัฒนาทักษะด้านการบรรเลงทรมเปิดให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานเทียบเท่าระดับสากลเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการแสดง
4. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการแสดงเดี่ยวทรมเปิด
5. เพื่อเผยแพร่ผลงานการแสดงการบรรเลงเดี่ยวให้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาที่ศึกษาด้านดนตรีและผู้สนใจทั่วไป

3. วิธีการแสดงเดี่ยว

1. กำหนดรายการแสดง และรูปแบบในการแสดง
2. กำหนดผู้แสดงประกอบของแต่ละบทเพลง
3. สร้างสรรค์ผลงานในแต่ละบทเพลงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผู้ประพันธ์และผู้แสดงอย่างลงตัว
4. ทำความเข้าใจในรายละเอียดการบรรเลงทั้งผู้แสดงเดี่ยวและผู้แสดงประกอบให้เกิดการสื่อสารที่ตรงกันขณะบรรเลงเพื่อให้การแสดงเป็นส่วนเดียวกัน
5. ปรับแต่งรูปแบบการแสดงให้เหมาะสมกับสถานที่แสดงให้มากที่สุด

4. กระบวนการเตรียมตัวก่อนการแสดง

1. คัดเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับการแสดงแล้วนำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์สอนวิชาเครื่องเอกทรมเปิด
2. วางแผนการฝึกซ้อมสำหรับตนเองและผู้แสดงประกอบ
3. ฝึกซ้อมบทเพลงตามแผนที่ได้วางไว้
4. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงที่ทำการแสดงและบทเพลงที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
5. แสดงบทเพลงทั้งหมดให้กับอาจารย์สอนวิชาเครื่องเอกทรมเปิดชมก่อนเพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
6. จัดทำสูจิบัตรสำหรับการแสดง
7. สืบรวจสถานที่แสดงเพื่อวางแผนการจัดเตรียมสถานที่ในวันแสดง
8. จัดสถานที่แสดงและฝึกซ้อมครั้งสุดท้ายในสถานที่แสดงก่อนทำการแสดงจริง

5. ตารางการวางแผนเสนอผลงาน

ตารางแสดงขั้นตอนการวางแผนและการดำเนินงานนำเสนอผลงานโดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนเมษายน 2554

เริ่มทำวิทยานิพนธ์ เดือนพฤศจิกายน 2553	ปี พ.ศ.2553 - พ.ศ.2555															
	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.
คัดเลือกบทเพลงและศึกษาบทเพลง																
เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ ที่ขณะตนตรี																
ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องและ วิเคราะห์บทเพลง																
ศึกษาและซ้อมบทเพลงที่ใช้แสดง																
จัดเตรียมการจัดการแสดงและเสนอ ผลงานภายใน																
ปรับปรุงและแก้ไขการแสดง																
แสดงผลงาน																
จัดพิมพ์และนำเสนอเป็นรูปเล่ม วิทยานิพนธ์																

ภาพประกอบที่ 5 ตารางการวางแผนเสนอผลงาน

6. การแสดง

การแสดงแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกแสดงบทเพลง 3 เพลง ใช้เวลาแสดงรวม 23 นาที ช่วงที่ 2 แสดงบทเพลงที่เหลืออีก 4 เพลง ใช้เวลาแสดงรวม 37 นาที ระหว่างการแสดงช่วงแรกกับช่วงที่ 2 พักการแสดง 15 นาที และเปิดให้ผู้ชมเข้าชมการแสดงก่อนการแสดงเริ่ม 15 นาที

7. รายการและเวลาการแสดง

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli

แบ่งออกเป็น 3 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 จังหวะช้า แต่ไม่ช้ามาก (Adagio ma non tanto)

กระบวนที่ 2 จังหวะเร็ว (Allegro)

กระบวนที่ 3 จังหวะช้าปานกลาง (Andante)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 8 นาที

2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 4 นาที

3. Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel

แบ่งออกเป็น 2 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 จังหวะช้า แต่ไม่ช้ามาก (Adagio ma non tanto)

กระบวนที่ 2 จังหวะเร็ว (Allegro)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 11 นาที

หลังจากจบการบรรเลงบทเพลงที่ 3 พักการแสดง 15 นาที

4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix

แบ่งออกเป็น 3 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 อัตราความเร็วปานกลาง (Moderato)

กระบวนที่ 2 จังหวะแบบ สเกิร์ชโซ เร็ว มีชีวิตชีวา (Scherzo: Allegro vivace)

กระบวนที่ 3 โรแมนซ์ จังหวะช้า (Romance: Andantino)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 12 นาที

5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 8 นาที

6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin

แบ่งออกเป็น 3 กระบวนได้แก่

กระบวนที่ 1 อัตราความเร็วปานกลาง (Moderato)

กระบวนที่ 2 โรแมนซ์ จังหวะช้า (Romance: Andantino)

กระบวนที่ 3 จังหวะแบบ สเกิร์ชโซ เร็ว มีชีวิตชีวา (Scherzo: Allegro vivace)

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 12 นาที

7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke

ใช้เวลาบรรเลงประมาณ 5 นาที

ใช้เวลาในการแสดงรวมประมาณ 75 นาที

บทที่ 4

สูจิบัตรการแสดงและโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การแสดง

1. สูจิบัตรการแสดง

MASTER TRUMPET RECITAL

Saturday, September 3rd, 2011 - 7pm
at MUSIC SQUARE, Siam Discovery Center.

Lertkiat Chongjirajitra, trumpet
Pornphan Banternghansa, piano

Programme:

Giuseppe Torelli: Concerto in D
Franz Schubert: Widmung
(Arranged by Lertkiat Chongjirajitra)
Johann Nepomuk Hummel: Concerto in E (Ardante and Rondo)

---intermission---

Jean René Désiré Françaix: Sonatine
George Enescu: Legende
George Gershwin: Three Preludes
(Arranged by Antony Kearns)
Alexander Goedicke: Concert Etude

2. โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การแสดง

Orn Banernhansa
Collaborative Pianist

Sep 3rd, 2011 - 7pm
YAMAHA MUSIC SQUARE
Free Admission

Lertkiat Chongjirajitra
Master Trumpet Recital

PROGRAMME:
Giuseppe Torelli: Concerto in D
Franz Schubert: Widmung
Johann Nepomuk Hummel: Concerto in E (2nd & 3rd mvts)
Jean René Désiré Françaix: Sonatine
George Enescu: Legende
Alexander Goedicke: Concert Etude
George Gershwin: Three Preludes

บทที่ 5

บทสรุปและคำแนะนำ

1. บทสรุป

วิทยานิพนธ์การแสดงเดี่ยวทรมเปิดนี้ผู้แสดงได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการ แสดงทั้งการศึกษาด้านประวัติและเนื้อหาของบทเพลง ประวัติของผู้ประพันธ์และผลงานอื่น ๆ เนื้อหาทั่วไปเกี่ยวกับบทเพลงที่แสดง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลง การศึกษาด้านทฤษฎี และสัจฉิลักษณะของบทเพลง การวิเคราะห์ความคิดของผู้ประพันธ์ แต่เหนือสิ่งอื่นใดก็คือการ ฝึกซ้อม หากไม่มีการวางแผนการฝึกซ้อมและลงมือฝึกซ้อมตามแผนที่ได้วางไว้ ผลลัพธ์สุดท้ายคือ การแสดงจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้เลย การค้นคว้าหาข้อมูลดังกล่าวอาจสูญเปล่า

นอกเหนือจากการฝึกซ้อมบทเพลงที่จะแสดงแล้ว ประสบการณ์จากผู้อื่นถือเป็นสิ่งสำคัญ ยิ่งที่จะช่วยให้ผู้แสดงได้มีความคิดที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น การเพิ่มประสบการณ์ต่าง ๆ อาจกระทำ ได้หลายวิธี ซึ่งวิธีที่ผู้แสดงปฏิบัติเป็นประจำได้แก่ การฟังจากสื่อบันทึกต่าง ๆ ศึกษาบทเพลง เดียวกันจากแผ่นบันทึกเสียงต่าง ๆ เปรียบเทียบการบรรเลงจากอาจารย์ผู้สอนหลาย ๆ ท่าน หรือนักทรมเปิดด้วยกัน พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและยอมรับในคำวิจารณ์ แม้กระทั่งจากนักเรียน ของเราเอง เพื่อนำไปปรับปรุงให้ดีขึ้น นอกเหนือจากการฟังและเปรียบเทียบด้านทรมเปิดดังกล่าว แล้ว ผู้แสดงยังศึกษาจากด้านอื่น ๆ เช่น การไปฟังคอนเสิร์ตที่หลากหลาย การสังเกตการณ์การ สอนของเครื่องดนตรีประเภทอื่น หรือการบรรเลงของวงอื่น ๆ รวมถึงการฟังความคิดเห็นจาก นักเรียนของผู้แสดงเอง หรือนักเรียนของผู้อื่น จุดประสงค์หลักคือ ต้องการให้ผู้ฟังเกิดความ ประทับใจ และได้รับฟังดนตรีจากเสียงของทรมเปิดที่ผู้แสดงได้นำเสนออย่างมีอรรถรส

2. คำแนะนำ

ในวันแสดง ผู้แสดงควรมีการเตรียมตัว และข้อควรคำนึงในการแสดงดังนี้

1. ควรอบอุ่นร่างกายและส่วนต่าง ๆ เช่นปาก นิ้ว และเครื่องดนตรีให้พร้อมและไม่ให้เย็น จนเกินไปก่อนการแสดง
2. ก่อนการแสดงควรฝึกซ้อมเพื่อทดสอบเสียงก่อนล่วงหน้าอีกครั้ง ณ สถานที่แสดง เพื่อให้ ผู้ฟังได้รับฟังคุณภาพเสียงที่ดีซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้แสดงเอง
3. ผู้แสดงต้องฝึกซ้อมด้วยสมาธิก่อนการแสดง ซึ่งเป็นการจำลองการแสดงล่วงหน้า โดยผู้ แสดงจะต้องทำสมาธิและจำลองเหตุการณ์การแสดงตั้งแต่เริ่มต้นแสดงจนถึงจบการแสดงโดย ปราศจากการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่าง ๆ วิธีการฝึกซ้อมด้วยสมาธินี้ช่วยให้ผู้แสดงเกิดความ

มั่นใจและสามารถจดจำสิ่งที่ฝึกซ้อมมาได้ทั้งหมด ทั้งยังสามารถช่วยลดความประหม่าได้อีกด้วย

4. บุคลิกในการแสดงถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ผู้แสดงสื่อสารกับผู้ชมได้เป็นอย่างดี ทั้งยังช่วยเสริมช่วงสำคัญ ๆ ของบทเพลงเช่น ช่วงดั่ง-เบา ช่วงอ่อนหวานไพเราะ ช่วงสนุกสนาน เป็นต้น

5. ความประหม่าหรือความตื่นเต้นในการแสดงเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้ที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นการลดอาการประหม่าที่ดีที่สุดคือการเตรียมความพร้อมในการแสดงและการฝึกซ้อมที่มีประสิทธิภาพให้ดีที่สุด

บรรณานุกรม

- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. การประพันธ์เพลงร่วมสมัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2552.
- _____. อรรถาธิบายและบทวิเคราะห์บทเพลงที่ประพันธ์โดยณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2553.
- ณัฏฐา พันธุ์เจริญ. ดนตรีคลาสสิกรวมข้อเขียนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกศกะรัต, 2551.
- _____. สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกศกะรัต, 2552.
- _____. ทฤษฎีดนตรี. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2553.
- ณัฏฐา โสคติยานุรักษ์. ดนตรีคลาสสิก ศัพท์สำคัญ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์, 2550.
- Antonsen, Le O., Sawallisch, W. **Twentieth-Century Trumpet** [CD-ROM]. The EU: EMI classics, 1998.
- Charlier, T. **36 Etudes Transcendantes pour Trompette**. Paris: Musicales Alphones Leduc, 2008.
- Clarke, H.L. **Characteristic Studies**. New York: Carl Fischer, 1934.
- Hardenberger, H., and Pontinen, Roland. **The virtuoso trumpet** [CD-ROM]. Austria: BIS, 1985.
- Hardenberger, H., and Andsnes Ove, L. **Shostakovich Britten Enesco** [CD-ROM]. The EU: EMI classics, 1999.
- Howard, S. **The Trumpet**. Great Britain: Pen Press, 2005.
- _____. **The Art of Practice**. Great Britain: Pen Press, 2006.
- Korak, J. **The Complete Solfeggi by Concone**. USA: Balquhiddier Music, 2001.
- Lindermann, J., Snow, J. **Flying Solo** [CD-ROM]. Canada: EMI classics, 2001.
- MacBeth, C. **The Original Maggio System for Brass**. USA: Maggio Music, 1968.
- Nakariakov, S., and Nakariakova, V. **Widmung** [CD-ROM]. Germany: Teldec classics international, 1997.
- Steenstrup, K. **Teaching Brass**. Gylling: Narayana, 2007.
- Keyed trumpet**. Available from <http://www.miayf.org/wp-content/uploads/2010/10/3158.jpg> (21 may 2012)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกการแสดงเดี่ยวทรม่เปิด โดย เลิศเกียรติ จงจิรจิต

บันทึกการแสดงเดี่ยวทรัมเป็ต โดย เลิศเกียรติ จงจิรจิต
(A TRUMPET RECITAL BY LERTKIAT CHONGJIRAJITRA)

การแสดงเดี่ยวจัดแสดง ณ Yamaha Music Square วันเสาร์ ที่ 3 กันยายน 2554
รายการแสดงประกอบด้วยบทเพลงจำนวน 7 เพลงดังนี้

1. Concerto in D ประพันธ์โดย Giuseppe Torelli
 2. Widmung ประพันธ์โดย Robert Schumann
 3. Concerto for Trumpet ประพันธ์โดย Johann Nepomuk Hummel
 4. Sonatine ประพันธ์โดย Jean René Désiré Françaix
 5. Legende ประพันธ์โดย George Enescu
 6. Three Preludes ประพันธ์โดย George Gershwin
 7. Concert Etude ประพันธ์โดย Alexander Goedicke
- ใช้เวลาในการแสดงรวมประมาณ 75 นาที

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	เลิศเกียรติ จงจิรจิต
วัน เดือน ปีเกิด	28 ตุลาคม 2518
ประวัติการศึกษา	ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญ ปีการศึกษา พ.ศ. 2525 – 2530
	ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญ ปีการศึกษา พ.ศ. 2531 – 2536
	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศิลป์ตะวันตก) เกียรตินิยมอันดับสอง คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2540